

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Organizace a ekonomika krajského úřadu

Organization and Economy of the Regional Office

Student: Lucie Matějíková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Iveta Vrabková, Ph.D.

Ostrava 2016

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Lucie Matějčková**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Téma: Organizace a ekonomika krajského úřadu
Organization and Economy of the Regional Office
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Postavení a úkoly orgánů krajské samosprávy
 3. Organizace Krajského úřadu Olomouckého kraje
 4. Zhodnocení hospodaření Krajského úřadu Olomouckého kraje
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- HENDRYCH, Dušan. *Správní věda. Teorie veřejné správy*. 4. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 244 s. ISBN 978-80-7478-561-0.
KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. 399 s. ISBN 978-807-2016-655.
PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance. Teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 642 s. ISBN 978-80-7357-698-1.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Iveta Vrabková, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2015

Datum odevzdání: 06.05.2016

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry



prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci vypracovala samostatně, včetně příloh č. 1, 2, a 3.
Přílohu č. 4 jsem převzala.

V Ostravě 6. 5. 2016

Podpis



Obsah

1	ÚVOD.....	4
2	POSTAVENÍ A ÚKOLY ORGÁNŮ KRAJSKÉ SAMOSPRÁVY	5
2.1	Krajská samospráva – stručná geneze	5
2.2	Obecná charakteristika krajů	6
2.3	Postavení kraje.....	7
2.4	Působnost kraje a orgány kraje	9
3	ORGANIZACE KRAJSKÉHO ÚŘADU OLOMOUCKÉHO KRAJE	14
3.1	Charakteristika Krajského úřadu Olomouckého kraje.....	14
3.2	Organizace Krajského úřadu Olomouckého kraje	15
3.3	Vývoj počtu zaměstnanců Krajského úřadu Olomouckého kraje	20
3.4	Vzdělávání zaměstnanců Krajského úřadu Olomouckého kraje	21
3.4.1	Vstupní vzdělávání	22
3.4.2	Průběžné vzdělávání.....	22
3.4.3	Zvláštní odborná způsobilost	24
3.4.4	Vzdělávání vedoucích úředníků a vedoucích úřadu.....	25
4	ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ KRAJSKÉHO ÚŘADU OLOMOUCKÉHO.....	26
KRAJE	26	
4.1	Rozpočet kraje	26
4.2	Rozpočtová skladba	27
4.3	Rozpočtový proces v podmínkách kraje.....	29
4.4	Příjmy a výdaje rozpočtu kraje	30
4.5	Zhodnocení hospodaření krajského úřadu	32
4.5.1	Vývoj výdajů v letech 2010-2014	32
4.5.2	Výdaje na platy zaměstnanců v letech 2010 - 2014	35
4.5.3	Výdaje na vzdělávání zaměstnanců v letech 2010 - 2014.....	37
4.5.4	Zhodnocení celkových výdajů v letech 2010 - 2014.....	39
5	ZÁVĚR.....	45
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	48
	SEZNAM ZKRATEK.....	51
	SEZNAM PŘÍLOH	1

1 ÚVOD

Organizace zpravidla označuje organizovanou formální skupinu lidí, kteří mají společné cíle a motivaci. Sebelepší organizace a metody, které jsou spojovány s činností ve veřejné správě, nemohou přinést úspěch, pokud v institucích vykonávající veřejnou správu nebudou zaměstnáni lidé dostatečně vzdělaní, odborně připravení na výkon veřejné správy a lidé odpovědní, bezúhonní, ztotožňující se s cíli a úkoly veřejné správy. Proto základem každé organizace, aby správně a efektivně fungovala, je dobré personální složení.

Předmětem bakalářské práce je organizace a ekonomika krajského úřadu - konkrétně v podmínkách Krajského úřadu Olomouckého kraje.

Cílem bakalářské práce je zhodnotit organizaci Krajského úřadu Olomouckého kraje se zaměřením na vývoj, strukturu a počet zaměstnanců za období 2010 – 2014 a se zaměřením na zhodnocení výdajů soustředěných na činnost regionální správy, konkrétně pak výdajů na platy zaměstnanců za období 2010 – 2014.

Bakalářská práce je včetně Úvodu a Závěru členěna do pěti kapitol. Druhá kapitola je zaměřena na historii krajské samosprávy, její vznik, legislativu a postavení kraje. Je zde uvedena charakteristika orgánů kraje a působnost kraje.

Třetí kapitola je zaměřena na organizaci Krajského úřadu Olomouckého kraje, na charakteristiku jednotlivých odborů a oddělení, vzdělávání a vývoj počtu zaměstnanců Krajského úřadu Olomouckého kraje po sledované období 2010 - 2014.

Obsahem čtvrté kapitoly je rozbor rozpočtu Krajského úřadu Olomouckého kraje především se zaměřením na výdaje spojené s činností regionální správy a s rozpisem jednotlivých položek. Kapitola popisuje vývoj výdajů na platy zaměstnanců a vynaložené výdaje na vzdělávání. Je zde zhodnocení celkových výdajů Krajského úřadu Olomouckého kraje.

Podklady a informace pro bakalářskou práci jsou získávány z odborné literatury, internetových zdrojů, z právních předpisů a z interních dokumentů Krajského úřadu Olomouckého kraje a konzultací s pracovníky úřadu.

2 POSTAVENÍ A ÚKOLY ORGÁNŮ KRAJSKÉ SAMOSPRÁVY

Veřejná správa je v České republice tvořena státní správou a samosprávou. Státní správa je uskutečňována jménem a v zájmu státu. Státní správa tvoří jádro veřejné správy a je její součástí. Může být vykonávána přímo subjekty státní správy nebo nepřímo pomocí zákona prostřednictvím přenesené působnosti. Samospráva je projevem demokratizace společnosti a decentralizace státní moci, člení se na územní a zájmovou. Krajská samospráva (vyšší územní samosprávné celky) je vedle obecní samosprávy (základní územní samosprávné celky) součástí územní samosprávy. Dle hlavy sedmé Ústavy ČR jsou vyššími územními samosprávnými celky kraje. Jedná se o územní společenství občanů, které mají právo na samosprávu.

2.1 Krajská samospráva – stručná geneze

Novodobá historie krajského zřízení je dle Koudelky (2007) spojena s revolučním obdobím z přelomu let 1848/1849. Východiskem bylo tzv. zemské zřízení, kdy území dnešního Česka se vymezovalo na Čechy, Moravu a Slezsko. Přesto že byla krajská samospráva legislativně ustanovena, k jejímu plnohodnotnému naplnění v tehdejší Habsburské monarchii a později Rakousko-Uhersku nedošlo. Zastupitelstva krajů měla mít 24-60 členů v čele s hejtmanem a jeho náměstkou. V praxi však správu vykonával pouze krajský úřad. Na Moravě byly do roku 1855 kraje dva (Brněnský a Olomoucký kraj) a v roce 1860 zde bylo krajů sedm. Slezsko se dělilo v letech 1849-55 pouze na jeden kraj. Praha nepatřila do žádného kraje. Čechy se v letech 1855 dělily na sedm krajů. Roku 1860 dochází ke zrušení krajského správního zřízení. Kraje byly zachovány jen v soudní soustavě. K obnově krajů mělo dojít v roce 1918, k tomu však nedošlo z důvodu rozpadu monarchie.

V období 1. Československé republiky byla krajská samospráva legislativně obnovena zákonem č. 126/1920 Sb., o zřízení župních a okresních úřadů v republice Československé. Nicméně výše uvedený zákon, a to na úrovni krajské samosprávy (žup), byl uplatněn pouze na Slovensku a v roce 1927 byla obnovena zemská správa (země). Jednalo se o zemi Českou, Moravskoslezskou, Slovenskou a Podkarpátorskou. Byly zde zřízeny nové orgány, které měly podobné postavení jako orgány župní.

K obnově krajů opět došlo až zákonem č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení. Nejednalo se však o samosprávu, jak je známa dnes. Bylo zřízeno 19 krajů, z toho 13 krajů v českých a moravských zemích. (Pražský, Českobudějovický, Plzeňský, Karlovarský, Ústecký,

Liberecký, Hradecký, Pardubický, Jihlavský, Brněnský, Olomoucký, Gottwaldovský a Ostravský). Tím došlo ke zrušení České a Moravskoslezské země. Krajský národní výbor stál v čele každého kraje.

Ke změně krajského členění ve smyslu snížení počtu krajů na 7 (Středočeský kraj, Jihočeský kraj, Západočeský kraj, Severočeský kraj, Východočeský kraj, Jihomoravský kraj a Severomoravský kraj), kde Praha je samostatnou územní jednotkou, došlo zákonem č. 36/1960 Sb., o územním členění státu. Toto územní členění existuje doposud. (Koudelka, 2007).

Kadečka (2003) vymezuje okolnosti vzniku krajské samosprávy po roce 1989. Listopadové revoluční události (tzv. sametová revoluce) z roku 1989 s sebou přinesly kromě obnovy demokratického právního státu i obnovení územní samosprávy a její právotvorby. Došlo ke zrušení krajských národních výborů a jejich působnost byla převedena na okresní úřady. Otázkou tehdejší doby bylo, jak má vypadat krajská územní samospráva, zda má být vybudována silnější územní samospráva na zemském principu, nebo slabší územní samospráva na krajském principu. Územní uspořádání nebylo vyřešeno ani při rozdělení Československa a přijaté nové Ústavy. V roce 1994 vláda schválila návrh na zřízení 17 krajů. Návrh na zřízení 17 krajů ale nedostal potřebnou podporu v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.

Politický kompromis byl přijat teprve dne 23. října 1997, kdy byl schválen návrh sněmovního výboru na vytvoření 14 vyšších územně samosprávných celků v podobě ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. Vzorem se stalo krajské zřízení z roku 1948 (tzv. Gottwaldovy kraje). Přijatý ústavní zákon nabyl účinnosti 1. 1. 2000. Téhož roku byl přijat zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení). První volby do krajských zastupitelstev proběhly dne 12. listopadu 2000, kdy vznikly i další orgány krajů.

2.2 Obecná charakteristika krajů

Přehled krajů (vyšších územně samosprávných celků) dle vybraných charakteristik je uveden v Tab. 2.1. Tabulka obsahuje výčet a vybrané velikostní charakteristiky krajů k 1. 1. 2014. Česká republika je rozdělena na 14 vyšších územně správních krajů. Každý kraj má své krajské město, tam sídlí i krajský úřad (Příloha 1). Pouze orgány Středočeského kraje sídlí mimo kraj, a to na území Prahy. Celková rozloha České republiky je 78 868 km², z čehož největší rozlohu má Středočeský kraj (11 016 km²) a Jihočeský kraj (10 057 km²). Naopak

nejmenší rozlohu má hlavní město Praha (496 km²). Počet obcí v každém kraji je různý. Česká republika má celkem 6 253 obcí. Nejvyšší počet obcí má Středočeský kraj (1145 obcí), nejnižší počet obcí má Karlovarský kraj (132 obcí). Nejlidnatějším krajem je Středočeský kraj, následuje hlavní město Praha, Moravskoslezský kraj a Jihomoravský kraj. Nejnižší počet obyvatel má Karlovarský kraj.

Tab. 2.1. Struktura a velikost krajů. K 1. 1. 2014.

Název kraje	Rozloha kraje (km ²)	Krajské město	Počet obyvatel v kraji	Celkem obcí
Hlavní město Praha	496	Praha	1 259 079	1
Jihočeský kraj	10 057	České Budějovice	637 300	623
Jihomoravský kraj	7 195	Brno	1 172 853	673
Karlovarský kraj	3 314	Karlovy Vary	299 293	132
Kraj Vysočina	6 796	Jihlava	509 895	704
Královéhradecký kraj	4 759	Hradec Králové	551 590	448
Liberecký kraj	3 163	Liberec	438 851	215
Moravskoslezský kraj	5 427	Ostrava	1 217 676	300
Olomoucký kraj	5 267	Olomouc	635 711	399
Pardubický kraj	4 519	Pardubice	516 372	451
Plzeňský kraj	7 561	Plzeň	575 123	501
Středočeský kraj	11 016	Praha	1 315 299	1 145
Ústecký kraj	5 335	Ústí nad Labem	823 972	354
Zlínský kraj	3 963	Zlín	585 261	307
Česká republika	78 868		10 538 275	6 253

Zdroj: Český statistický úřad, 2014. Vlastní úprava.

2.3 Postavení kraje

Kadlečka (2003, s. 7) konstatuje, že „samospráva je tedy vedle státní správy jednou z větví veřejné správy jako projevu výkonné moci ve státě, a to větví nezávislou a státní správě nepodřízenou, vykonávanou subjekty od státu odlišnými. Samospráva je vykonávána vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a vlastními prostředky samosprávných korporací.“ Tím je podporována dělba moci ve státě. Výhodou je, že se dostává blíže ke spravovanému subjektu. Zabraňuje tím soustředění moci do jednoho centra a tím i případnému zneužití. Za základní prvky samosprávy dle Koudelky (2007) se považují:

- územní nebo lidská činnost;

- osoby podřazené samosprávě (obyvatelé obce, soudní exekutoři);
- samospráva jako právnická osoba veřejného práva se soustavou samosprávných orgánů (obec se zastupitelstvem a radou);
- vlastní hospodaření a rozpočet.

Samospráva je znakem moderního demokratického státu. Je vykonávána samosprávnými (veřejnoprávními) korporacemi. Jedná se o subjekty veřejné správy, kterým byla svěřena moc samostatně plnit veřejné úkoly. Veřejnoprávní korporace mají relativní nezávislost na správních úřadech, podléhají však jisté kontrole od státu. Veřejnoprávní korporace mohou být zřizovány na základě zákona (kraj) nebo veřejnoprávním rozhodnutím (nové obce). Mezi orgány veřejnoprávních korporací je uplatňována zásada spolupráce a vzájemné součinnosti, jedná se o vzájemnou pomoc při poskytování údajů pro výkon zákonných působností mezi státem, krajem a obcemi, pokud zde není nějaká zákonná překážka. Subjektivita veřejnoprávní korporace je právním řádem upravena tak, aby se většinou věnovala věcem veřejného zájmu. Státní moc v rámci samosprávy deleguje normativní i výkonné pravomoci na veřejnoprávní korporace, které jsou sice odlišné od státu, ale jsou státem aprobované. (Koudelka, 2007)

Kraj má svůj vlastní majetek a vlastní příjmy vymezené zákonem a hospodaří za podmínek stanovených zákonem podle vlastního rozpočtu. Je založen na základě zákona a byla mu svěřena pravomoc plnit úkoly ve veřejné správě. Pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby občanů. Můžeme jej vymezit jako územní společenství občanů, kterému náleží právo na samosprávu a které při výkonu své působnosti chrání veřejný zájem.

Každý kraj může mít vlastní symboly, kterými jsou vlajka a znak, jimiž je kraj reprezentován. Podle Koudelka (2007 s. 250) „znakem (erbem) se rozumí barevný obrazec na štítě vytvořený podle heraldických pravidel jako stálé znamení právního statusu“. Vlajku uděluje předseda poslanecké sněmovny.

Základním znakem každého kraje je obyvatelstvo, kterým jsou fyzické osoby se státním občanstvím České republiky. Musí mít trvalý pobyt v některé z obcí nebo vojenském újezdu v územním obvodu kraje. Občan každého kraje, který dosáhl věku 18 let, má právo:

- volit a být volen do zastupitelstva kraje (za podmínek stanovených zákonem);
- zúčastňovat se zasedání zastupitelstva kraje a vyjadřovat svá stanoviska k projednaným věcem;

- nahlížet do rozpočtu kraje a závěrečného účtu kraje, do zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření kraje, do usnesení a zápisu z jednání zastupitelstva a pořizovat z nich výpisy;
- požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti (rada, zastupitelstvo), je-li žádost podepsaná minimálně 1000 občanů kraje, musí být projednána bezodkladně na zasedání do 60 dnů, v působnosti zastupitelstva do 90 dnů;
- podávat návrhy, připomínky a podněty orgánům kraje, které musí vyřídit nejmeně do 60 dnů a v působnosti zastupitelstva do 90 dnů;
- vyjadřovat se písemně nebo ústně na zasedání zastupitelstva k návrhům rozpočtu kraje a k závěrečnému účtu kraje za uplynulý kalendářní rok, lhůta k vyjadřování je stanovena jednacím řádem.¹

Dalším základním znakem kraje je území. Území kraje je vymezeno územím okresů dle úst. zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Změnu území kraje, zřízení nového kraje nebo případné zrušení stávajícího kraje je řešeno ústavním zákonem.

2.4 Působnost kraje a orgány kraje

Dle Průchy (2012) jsou kraje legitimní k plnění úkolů, které jsou vymezeny rámcem tzv. působnosti kraje. Působnosti kraje se rozumí právně vymezený okruh společenských vztahů, předmět, obsah a rozsah činností, v nichž kraj realizuje svou pravomoc. Podle platné právní úpravy v podobě zákona č. 129/2000 Sb., o krajích přichází u krajů v úvahu působnost:

- samostatná,
- přenesená.

Dle zákona o krajích patří do samostatné působnosti kraje záležitosti, které jsou v zájmu kraje a občanů kraje, pokud nejde o přenesenou působnost kraje.² Kraj při výkonu samostatné působnosti může spolupracovat i s obcemi, kde nesmí zasahovat do jejich samostatné působnosti. U samostatné působnosti se kraj řídí právním řádem, nevztahují se na něj interní akty (směrnice, usnesení) státu. Pro kraj mají jen doporučující charakter. Kraj se při vydávání

¹ odst. 2, § 12 zákona o krajích č. 129/2000 Sb.

² odst. 1, § 14 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

obecně závazných vyhlášek řídí ústavou nebo zákony. K podzákonným právním aktům, jako je nařízení vlády, nemusí přihlížet. Kraj může v samostatné působnosti využívat katastru nemovitostí. Pro výkon samostatné působnosti kraj může zřizovat právnické osoby a organizační složky, pokud není zákonem stanoveno jinak.

Do samostatné působnosti kraje také patří vydávání obecně závazných vyhlášek, ustanovování hejtmána, náměstka hejtmána, rady, zásady poskytování cestovních náhrad (členům zastupitelstva), ceny kraje, koncepce rozvoje cestovního ruchu, vydávání komunálních dluhopisů (vázána na souhlas Ministerstva financí České republiky), hospodaření s majetkem kraje, spolupráce s jinými kraji a účast v regionech soudržnosti, vyřizování petic a redakce Věstníku právních předpisů kraje. Výjimkou je vydávání nařízení kraje, které je realizováno v přenesené působnosti, (Kadečka, 2003)

Průcha (2012) charakterizuje přenesenou působnost, jež zabezpečuje výkon státní správy. Jde o takový výkon státní správy, který stát nerealizuje přímo, svými orgány, ale nepřímo prostřednictvím orgánů územní samosprávy, tedy i krajů. Přenesená působnost zahrnuje státní správu, u které stát vychází z předpokladu, že patří jemu, ale jejíž bezprostřední výkon považuje za vhodné svěřit krajům nebo obcím. Orgány kraje musí zabezpečit výkon přenesené působnosti ve věcech, které stanoví zákon. Kraj na plnění úkolů v přenesené působnosti dostává příspěvek ze státního rozpočtu.

Zákon o krajích vymezuje orgány kraje, kterými jsou:

- zastupitelstvo kraje,
- rada kraje,
- hejtmán,
- krajský úřad a
- zvláštní orgány kraje.

Zastupitelstvo se skládá z členů zastupitelstva. Funkce zastupitele je veřejnou funkcí. Počet členů zastupitelstva v kraji souvisí s počtem obyvatel v kraji. Rozhodující je počet obyvatel k 1. lednu, v němž se konají volby. Počet obyvatel:

- | | |
|--|----------|
| ▪ do 600 000 obyvatel | 45členů, |
| ▪ nad 600 000 obyvatel do 900 000 obyvatel | 55členů, |
| ▪ nad 900 000 obyvatel | 65členů. |

Mandát člena zastupitelstva vzniká zvolením. Člen zastupitelstva skládá na začátku prvního zasedání zastupitelstva slib. Složení slibu potvrzuje člen zastupitelstva podpisem. Člen zastupitelstva má právo předkládat zastupitelstvu, radě, výborům i komisím návrhy na projednání. Dále může vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu a na jednotlivé členy. Může požadovat od zaměstnanců kraje informace, které souvisí s výkonem jejich funkce. Člen zastupitelstva se musí zúčastnit zasedání zastupitelstva.

Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech, které patří do samostatné působnosti. V přenesené působnosti zastupitelstvo rozhoduje, jen stanoví-li tak zákon. Zastupitelstvo má právo:

- předkládat návrhy zákonů Poslanecké sněmovně;
- předkládat návrhy Ústavnímu soudu České republiky na zrušení právních předpisů, pokud jsou v rozporu se zákonem;
- vydávat obecně závazné vyhlášky kraje;
- volit zástupce kraje do regionálních rad regionů soudržnosti;
- volit a odvolávat hejtmana kraje a členy rady z řad svých členů a odvolávat je z funkce;
- schvalovat rozpočet kraje, schvalovat závěrečný účet a schvalovat účetní závěrku kraje sestavenou k rozvahovému dni;
- zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky kraje (schvalovat jejich zřizovací listiny);
- rozhodovat o založení a rušení právnických osob;
- poskytovat dary, dotace;
- rozhodovat o majetku kraje;
- rozhodovat o vyhlášení krajského referenda.

Zastupitelstvo se schází dle potřeby, ale nejméně však jedenkrát za 3 měsíce. Zasedání musí písemně svolat a řídit hejtman kraje. K platnému usnesení, rozhodnutí nebo volbě zastupitelstva je nutný souhlas nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva. Zasedání zastupitelstva je veřejné.

Zastupitelstvo může zakládat své iniciativní a kontrolní orgány a výbory. Zastupitelstvo vždy zakládá finanční výbor, kontrolní výbor, výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost. Předsedou je vždy člen zastupitelstva, počet členů ve výboru je vždy lichý. Plní úkoly, které

jím zadá zastupitelstvo, za své činnosti jsou výbory odpovědné zastupitelstvu. Výbor se schází dle potřeby.

Výkonným orgánem kraje je rada kraje v samostatné působnosti. Při výkonu své působnosti odpovídá rada zastupitelstvu. V přenesené působnosti rada rozhoduje, jen stanoví-li tak zákon. Rada se skládá z hejtmána, náměstka hejtmána a dalších členů rady, kteří jsou voleni z řad členů zastupitelstva. Počet členů rady souvisí s počtem obyvatel v kraji. Do 600 000 obyvatel je to 9 členů a nad 600 000 obyvatel je 11 členů. Rada se schází dle potřeby. Schůze jsou svolávány hejtmánem, jsou neveřejné. K platnému usnesení, volbě nebo rozhodnutí je potřeba souhlasu nadpoloviční většiny členů rady. O průběhu schůze se pořizuje zápis. Rada podává zastupitelstvu zprávu o své činnosti. Připravuje návrhy a podklady pro jednání zastupitelstva a zabezpečuje plnění jím přijatých usnesení. Povinnosti rady:

- zabezpečovat hospodaření podle schváleného rozpočtu a provádět rozpočtová opatření v rozsahu, který mu udělilo zastupitelstvo;
- stanovit počet zaměstnanců kraje (krajský úřad, zvláštní orgány kraje a organizační složky kraje) a objem prostředků na platy zaměstnanců;
- zřizovat nebo rušit podle potřeby komise rady, jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy;
- vydávat nařízení kraje;
- ukládat krajskému úřadu úkoly (v samostatné působnosti) a kontrolovat jejich dodržení.

Rada kraje zakládá své iniciativní a poradní orgány - komise. Komise předkládají svá stanoviska a náměty radě. Jsou vždy odpovědné radě.

Kraj navenek zastupuje hejtmán kraje. Je volen z řad členů zastupitelstva společně s náměstkem hejtmána. Musí být občany České republiky, jsou odpovědní za výkon své funkce zastupitelstvu. Úkoly hejtmánovi může ukládat rada jen v rozsahu své působnosti. Hejtmán spolu s náměstkem hejtmána podepisuje právní předpisy kraje. Hejtmán po souhlasu ministra vnitra jmenuje a odvolává ředitele krajského úřadu. Bez souhlasu ministerstva vnitra je jmenování nebo odvolání ředitele neplatné. Hejtmán stanovuje podle zvláštního předpisu plat ředitele a ukládá řediteli úkoly. Na základě zmocnění v zákoně zřizuje hejtmán pro výkon přenesené působnosti zvláštní orgány. Hejtmán je odpovědný za informování občanů

a o činnostech kraje. Je také odpovědný za včasné objednání přezkoumání hospodaření kraje za uplynulý kalendářní rok. Svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva a rady.

Krajský úřad v samostatné působnosti plní úkoly, které jsou uloženy radou a zastupitelstvem. Dále napomáhá činnostem výborů a komisí. Rada ukládá úkoly krajskému úřadu jen v rozsahu své působnosti svěřené zákonem. Krajský úřad v samostatné působnosti rozhoduje v případech stanovených zákonem.

Krajský úřad může vykonávat přenesenou působnost s výjimkou věcí, které zákon svěřil zastupitelstvu, radě nebo zvláštnímu orgánu. Krajský úřad ukládá sankce podle zákona, poskytuje odbornou a metodickou pomoc obcím, provádí kontrolu výkonu přenesené působnosti obcí a zřizuje funkci koordinátora pro romské záležitosti.

Krajský úřad je tvořen ředitelem a zaměstnanci kraje, kteří jsou zařazeni do krajského úřadu. Krajský úřad se dále člení na odbory a oddělení. V čele stojí ředitel, který je zaměstnancem kraje, v době nepřítomnosti je zastupován zástupcem ředitele. Ředitel zajišťuje úkoly v přenesené působnosti kraje, které vyplývají ze zvláštních zákonů. Plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo, rada nebo hejtman. Po jednání s hejtmánem určuje svého zástupce. Kontroluje činnost zaměstnanců kraje zařazených do krajského úřadu a stanovuje podle zvláštních předpisů jejich platy.³

³ odst. 1, § 68 Zákon o krajích 129/2000 Sb., (krajské zřízení)

3 ORGANIZACE KRAJSKÉHO ÚŘADU OLOMOUCKÉHO KRAJE

Celková rozloha Olomouckého kraje podle Českého statistického úřadu je 5 267 km² s počtem 635 711 obyvatel. Olomoucký kraj se územně vymezuje na 5 okresů (Olomouc, Přerov, Prostějov, Šumperk, Jeseník), na 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 20 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. Olomoucký kraj tvoří 399 obcí, z nich 30 má statut města a 3 statutární města (Přerov, Prostějov, Olomouc). Krajský úřad je jedním z orgánů kraje, který je personálně tvořen ředitelem a zaměstnanci kraje, ti jsou organizačně zařazení do krajského úřadu, zajišťuje správní činnosti a úkoly v přenesené i samostatné působnosti kraje.

3.1 Charakteristika Krajského úřadu Olomouckého kraje

Krajský úřad Olomouckého kraje (dále jen „krajský úřad“) je jedním z orgánů Olomouckého kraje. Vznik krajského úřadu souvisí se zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích (vymezuje postavení krajů a jejich orgánů) a datuje se od 1. 1. 2001.

Krajský úřad plní úkoly v samostatné působnosti stanovených zákonem, Zastupitelstvem Olomouckého kraje (dále jen „zastupitelstvo“) a Radou Olomouckého kraje (dále jen „rada“) dále napomáhá činnosti výborů a komisí. Rada může ukládat krajskému úřadu úkoly jen v rozsahu své působnosti. Krajský úřad také vykonává zákonem stanovenou státní správu – přenesenou působnost. Výjimku tvoří věci, které jsou zákonem svěřeny zastupitelstvu, radě nebo zvláštním orgánům.

V rámci samostatné a přenesené působnosti krajský úřad spolupracuje i s orgány veřejné správy. Zejména se jedná o oblasti sociální a zdravotní péče, při řízení ekologických problémů kraje, dodržování veřejného pořádku, při ochraně majetku kraje, kultuře a památkové péči, v oblastech vzdělávání a v oblasti dopravního hospodářství kraje. Ke správnému plnění úkolů jak v samostatné, tak přenesené působnosti může kraj požadovat od orgánů veřejné správy informace a potřebné údaje. Poskytuje odbornou a metodickou pomoc ve vztahu k obcím. Kontroluje rozhodnutí vydaná orgány obcí ve správním řízení, pokud působnost není svěřena zvláštním orgánům, podle zákona, blíže popisuje kapitola 2.4.3.

3.2 Organizace Krajského úřadu Olomouckého kraje

Úkolem zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků (dále zákon o úřednících) je vytváření takových pracovních míst, která musí zajišťovat kvalitní, efektivní a hlavně nestranný výkon veřejné správy na daném území. *Dušan Hendrych a kolektiv (2014, s. 178)* uvádí že „*sebelepší organizace a metody spojené s činností veřejné správy nemohou přinést úspěch, pokud v institucích vykonávajících veřejnou správu nebudou zaměstnáni lidé dostatečně vzdělaní, odborně připravení na výkon veřejné správy, lidé ztotožňující se s cíli a úkoly veřejné správy v určitém společenství, občansky bezúhonní a odpovědní*“.

Dle § 68 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., zákona o krajích a konkrétně dle pracovního řádu Krajského úřadu Olomouckého kraje je krajský úřad tvořen ředitelem a zaměstnanci kraje zařazenými do krajského úřadu. V čele tohoto krajského úřadu stojí ředitelka, která plní úkoly v přenesené působnosti kraje plynoucí ze zvláštních zákonů. V samostatné působnosti plní úkoly uložené zastupitelstvem, radou a hejtmanem kraje a další úkoly, které jsou určeny ze zákona. Mezi její kompetence patří vydávání interních předpisů, jako je organizační řád, pracovní řád, spisový řád a skartační řád krajského úřadu. Podle zvláštního předpisu stanovuje zaměstnancům kraje zařazených do krajského úřadu platy a plní funkci statutárního orgánu zaměstnavatele. Může se účastnit zasedání zastupitelstva a schůzí rady s hlasem poradním. Radě kraje může předkládat návrhy na vydávání nařízení kraje. Za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem podává Ústavnímu soudu návrh na zrušení nařízení obce. Uděluje souhlas s uzavřením veřejnoprávních smluv mezi obcemi. Odpovídá za správu a kontrolu rozpočtových prostředků. Za plnění úkolů krajského úřadu v samostatné a přenesené působnosti je odpovědná hejtmanovi.

Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících popisuje úředníka jako zaměstnance územního samosprávného celku, který se podílí na výkonu správních činností. Zároveň musí být zařazený do některého obecního úřadu, městského úřadu, magistrátu statutárního města nebo magistrátu územně členěného statutárního města, do úřadu městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města, do krajského úřadu, Magistrátu hlavního Města Prahy nebo o úřadu městské části hlavního města Prahy. Úředníkem může být fyzická osoba, která je občanem České republiky, dosáhla věku 18 let, je bezúhonná, způsobilá k právním úkonům, má potřebné vzdělání a praxi pro výkon správních činností a musí ovládat jednacím jazyk.

Každý úředník má také povinnosti vyplývající ze zákona č. 312/2002., o úřednících § 16 odst. 1 písm. a) až m). Mezi tyto povinnosti řadíme dodržování ústavního pořádku České republiky, dodržování právních předpisů vztahujících se k práci, hájení veřejného zájmu při výkonu správních činností, plnění pokynů vedoucích úředníků, prohlubování si kvalifikace, nestranné jednání, nepřijímání darů nebo jiných výhod, zachovávání mlčenlivosti, poskytování informací v rozsahu stanoveném pracovním zařazením a zachovávání pravidel slušnosti. Dále zákon stanovuje řádný a svědomitý výkon práce s plným využitím pracovní doby a řádné hospodaření s prostředky.

Zákon 312/2002 Sb., o úřednících také definuje, na koho se pojem úředník nevztahuje. Jedná se o zaměstnance zařazené v organizačních složkách, jen v jeho zvláštních orgánech a na ty, kteří vykonávají pomocné, servisní nebo manuální práce.

Krajský úřad se člení na odbory a oddělení. Odbory jsou v rozsahu své působnosti povinny vzájemně spolupracovat při plnění úkolu úřadu. Zejména se jedná o poskytování informací, dokumentů a podkladů.

V čele každého odboru a oddělení stojí vedoucí. Vedoucí odboru je jmenován a odvoláván na návrh ředitele radou kraje. Vedoucí odboru řídí a kontroluje činnosti podřízených zaměstnanců zařazených do příslušného odboru krajského úřadu. Vedoucí odboru v rozsahu své působnosti určuje konkrétní úkoly a opatření k jejich zajištění. Vedoucí příslušného odboru je odpovědný za plnění úkolů v samostatné a přenesené působnosti řediteli krajského úřadu. Stanovuje rozsah pravomocí, povinností a odpovědností podřízených zaměstnanců. Vede evidenci a kontrolu pracovní doby podřízených zaměstnanců. Vedoucí odboru je odpovědný za organizaci práce a činnost svěřeného odboru, za neustálý rozvoj lidských zdrojů včetně zvyšování kvalifikace a odborné úrovně zaměstnanců, za vybavené pracoviště, za správu rozpočtových prostředků svěřených odboru a dále za odbornou pomoc poskytnutou výborům zastupitelstva a komisím rady. Dále je oprávněn se vyjadřovat k záležitostem, které se dotýkají působnosti odboru. Může ředitele krajského úřadu navrhnout v mezích platných předpisů platy zaměstnanců, jejich výši odměn, popřípadě i změny.

Činnosti oddělení krajského úřadu řídí vedoucí oddělení. Na základě pokynů vedoucího odboru zabezpečují oddělení při plnění úkolů. Pokud není zřízena funkce vedoucího oddělení, dané oddělení řídí a organizuje vedoucí příslušného odboru. Vedoucího oddělení převážně řídí, kontroluje a hodnotí činnost podřízených zaměstnanců v daném oddělení. Navrhuje vedoucímu odboru opatření vedoucí ke zlepšení práce. Stanovuje podřízeným zaměstnancům čerpání dovolené. (Organizační řád Krajského úřadu Olomouckého kraje 2014).

K 31. 12. 2014 měl Krajský úřad Olomouckého kraje 16 odborů⁴ (viz příloha č. 2). Jedná se například o Odbor tajemníka hejtmána, Odbor kanceláře ředitele, Odbor životního prostředí a zemědělství a Odbor zdravotnictví. Tento stav byl aktuální rovněž v době zpracování této bakalářské práce.

V roce 2012 byla provedena změna organizační struktury krajského úřadu. Odbor sekretariátu hejtmána byl přejmenován na odbor tajemníka hejtmána. Jeho úkolem je zajištění maximálního komfortu a urychlení komunikace mezi samosprávou a občany, obcemi, neziskovým sektorem a příspěvkovým organizacemi Olomouckého kraje. Odbor tajemníka hejtmána má dále na starost zpracování návrhů na složení Výborů Zastupitelstva Olomouckého kraje a Komise Rady Olomouckého kraje. Provádí obsahovou kontrolu pokladových materiálů na jednání Zastupitelstva Olomouckého kraje a Rady Olomouckého kraje. Vede veškerou evidenci písemností určených Zastupitelstvu a Radě Olomouckého kraje.

Mezi činnosti kanceláře ředitele v samostatné působnosti patří připravovat program ředitelky, vést evidenci a kontrolu úkolů pro jednotlivé odbory a oddělení. Navrhuje změny organizační a změny vnitřního řídicího systému krajského úřadu na základě analýzy vazeb mezi jednotlivými útvary krajského úřadu. Vede evidenci vnitřních norem úřadu a koordinuje jejich tvorbu. Zajišťuje spisovou a skartační službu dle spisového řádu Krajského úřadu Olomouckého kraje.

V samostatné působnosti Odbor majetkový a právní sestavuje návrh příjmů a výdajů spravovaných rozpočtových oblastí a na základě dokladů vede evidenci o čerpání rozpočtu. Pomáhá při zajištění pojištění majetku a odpovědnosti Olomouckého kraje a jím zřizovaných příspěvkových organizací. V přenesené působnosti pro potřeby odboru majetkového a právního zajišťuje vidimaci a legalizaci.

Odbor správní a legislativní v samostatné působnosti vede evidenci Sbírky zákonů a umožňuje do ní nahlížet.

Odbor informačních technologií v samostatné působnosti vykonává činnosti související se zaváděním výpočetní techniky a budování informačních systému na krajském úřadě. Kontroluje a řídí veškerý provoz výpočetní techniky, informačních systémů a počítačové sítě na krajském úřadě. Dohlíží na to, zda jsou dodržovány veškeré zákony, normy a standardy související s provozem informačních systémů. V přenesené působnosti plní veškeré

⁴ Organizační řád krajského úřadu Olomouckého kraje 2014

povinnosti, které plynou ze zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy. Spolupracuje na metodice a zavádění základních registrů v rámci krajského úřadu.

K činnostem Odboru ekonomického v samostatné působnosti patří zajišťování finančních vztahů k evropským fondům. Zpracovává evidence nemovitého majetku Olomouckého kraje svěřeného do hospodaření příspěvkovým organizacím, má na starost mnoho dalších úkolů týkajících se majetku Olomouckého kraje. Vede účetnictví, zpracovává finanční výkazy Olomouckého kraje a sestavuje přiznání k dani z přidané hodnoty.

Odbor strategického rozvoje kraje v samostatné působnosti vede dokumentaci k veřejným zakázkám malého rozsahu v souladu s platným vnitřním předpisem a směrnicí pro jejich zadávání. Je ve spolupráci s odborem investic a evropských programů při zadávání veřejných zakázek ve své působnosti. Plně spolupracuje s odborem ekonomickým, oddělením majetkovým a správním, kde mu předává podklady o zjištěném porušení rozpočtové kázně příjemcem prostředků, které poskytl Olomoucký kraj z rozpočtu.

Odbor životního prostředí a zemědělství v samostatné působnosti vykonává veškeré činnosti, které souvisí se životním prostředím a zemědělstvím na území kraje. Jedná se například o sestavení zpráv ohledně životního prostředí v kraji, připravuje stanoviska týkající se přidělení dotací v oblasti životního prostředí a zemědělství a pomáhá odboru školství, mládeže a tělovýchovy při plnění úkolů v oblasti environmentální výchovy. V přenesené působnosti přezkoumává rozhodnutí, která vydaly orgány obcí ve správním řízení, pokud zákonem není působnost svěřena zvláštnímu orgánu nebo zákon nestanoví jinak. V rozsahu své působnosti poskytuje metodickou a odbornou pomoc obcím.

Odbor školství, mládeže a tělovýchovy se podílí na činnostech a zpracování podkladů, které souvisí s oblastí školství, mládeže a tělovýchovy. Kontroluje kapacitu zaplněnosti tříd v základních a mateřských školách. Vede agendu Výboru pro výchovu.

Odbor sociálních věcí spolupracuje v samostatné působnosti s odborem ekonomickým (oddělení majetkové a správní), předává mu podklady o porušení rozpočtové kázně příjemcem prostředků poskytnutých z rozpočtu Olomouckého kraje dle platného vnitřního předpisu.

K činnostem Odboru zdravotnictví patří v samostatné působnosti připravovat podklady pro rozhodování orgánů kraje v oblasti zdravotnictví, zpracovávat koncepční dokumenty týkající se zdravotnictví na území kraje, zajišťovat činnost protialkoholní záchytné stanice a nepřetržitou dostupnost zdravotnické záchranné služby. V přenesené působnosti zajišťuje

lékařskou, lékárenskou a stomatologickou pohotovostní službu. Provádí kontrolu poskytovatelů zdravotnických služeb a dalších osob v souvislosti se zákonem o zdravotních službách.

V samostatné působnosti Odbor dopravy a silničního hospodářství spolupracuje s Odborem ekonomickým (oddělení majetkové a správní), předkládá mu veškeré nájemní smlouvy a dodatky týkající se pozemků ve vlastnictví Olomouckého kraje, dále dohody o ukončení pronájmu tak, aby splnil své daňové povinnosti k 1. lednu kalendářního roku trvání nájemního vztahu. Odbor dopravy a silničního hospodářství v přenesené působnosti zastupuje krajský úřad při projednávání žalob proti rozhodnutí Odboru dopravy a silničního hospodářství Krajského úřadu Olomouckého kraje.

Odbor kultury a památkové péče v samostatné působnosti spolupracuje s Odborem ekonomickým (oddělení majetkové a správní), předkládá mu veškeré nájemní smlouvy a dodatky týkající se pozemků ve vlastnictví Olomouckého kraje, dále dohody o ukončení pronájmu, tak aby splnil své daňové povinnosti k 1. lednu kalendářního roku trvání nájemního vztahu. Předkládá Odboru ekonomickému podklady o zjištění porušení rozpočtové kázně příjemcem prostředků, které byly poskytnuty z rozpočtu Olomouckého kraje.

Odbor investic a evropských programů zajišťuje v samostatné působnosti finanční vztahy k fondům a dalším zdrojům Evropské unie.

Odbor krajský živnostenský úřad vykonává úkoly uložené zastupitelstvem kraje a radou kraje. Zabezpečuje předběžnou a průběžnou kontrolu použití finančních prostředků z rozpočtu Olomouckého kraje. V přenesené působnosti napomáhá při vyřizování stížností a petic v okruhu své působnosti. Vydává ověřené výstupy z centrálních evidencí a rejstříků (CzechPOINT), a to z obchodního rejstříku a živnostenského rejstříku. Podává odbornou a metodickou pomoc obcím Olomouckého kraje v oblasti cenové kontroly. Provádí kontrolu a metodickou činnost výkonu funkce jednotného kontaktního místa vůči Magistrátu města Olomouce.

Organizační strukturu krajského úřadu dále tvoří útvar interního auditu, který je zřízený v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a zajišťuje úkoly vyplývající z tohoto zákona. Jedná se o funkčně nezávislý útvar, který je přímo podřízený řediteli jako vedoucímu orgánu veřejné správy. Útvar interního auditu kontroluje, zda řídicí kontrola poskytuje řediteli krajského úřadu spolehlivé a včasné provozní a finanční informace. Zjišťuje, zda je dodržena provozní a finanční kritéria stanovená zákonem

(efektivnost, hospodárnost a účelovost). Na základě svých zjištění předkládá ředitelce doporučení ke zdokonalování kvality vnitřního kontrolního systému. Útvar interního auditu provádí finanční audity, audity systémů a audity výkonu. Zároveň poskytuje v rozsahu své působnosti i konzultační činnost. (Organizační struktura KÚOK 2014).

3.3 Vývoj počtu zaměstnanců Krajského úřadu Olomouckého kraje

V roce 2014 bylo na Krajském úřadu Olomouckého kraje (dále také KÚOK) zaměstnáno 527 pracovníků, z toho bylo 438 úředníků podle definice zákona 312/2002 Sb., o úřednících a 89 „neúředníků“ - většinou se jedná o asistentky jednotlivých odborů a oddělení a personální obsazení odboru tajemníka hejtmána (produkční oddělení, tiskové oddělení, oddělení koordinační, oddělení organizační a oddělení cestovního ruchu a vnějších vztahů). Vývoj počtu zaměstnanců v předchozích letech ukazuje Tab. 3.1 Počet zaměstnanců KÚOK a vzdělanostní struktura. Z Tab. 3.1 je patrné, že počet zaměstnanců se v rámci sledovaných let mírně navýšil, v roce 2014 vzrostl počet zaměstnanců oproti roku 2010 o 8 zaměstnanců. Důvodem může být rozvoj informačních systémů a spisové služby a rozšíření některých odborů, hlavně pak odboru ekonomického. Z Tab. 3.1 je rovněž zřejmé, že se zvyšuje podíl vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců oproti roku 2010 se zvýšil v roce 2014 o 10,3 %.

Tab. 3.1. Počet zaměstnanců KÚOK a vzdělanostní struktura

Rok	Počet zaměstnanců KÚOK	Vzdělanostní struktura zaměstnanců KÚOK		
		Vysokoškolské vzdělání	Středoškolské vzdělání	Vyšší odborné vzdělání
2010	519	377	128	14
2011	508	383	114	11
2012	509	392	110	7
2013	520	401	111	8
2014	527	416	112	9

Zdroj: Interní podklady KÚOK. Vlastní úprava.

Věková struktura zaměstnanců KÚOK je zachycena v Tab. 3.2. Z Tab. 3.2 lze vyčíst věkové složení zaměstnanců KÚOK a jeho vývoj za období 2010 -2014. Jak bylo uvedeno výše, mezi roky 2010 a 2014 počet zaměstnanců vzrostl o 1,54 % (8 zaměstnanců). Na druhou stranu, je patrné snižování počtu zaměstnanců ve věkové skupině 20-30 let v letech 2010 - 2014. Naopak ve věkové skupině 41 – 50 let je viditelný nárůst zaměstnanců. Ve věkové skupině 50 – a více je viditelná stálost. Dle vyjádření odpovědných zaměstnanců KÚOK vyplývá, že zaměstnanci nad 50 let a více mají pro zaměstnavatele speciální hodnotu – jsou vybaveni

potřebnými znalostmi, dovednostmi a praxí. V roce 2014 měl KÚOK 527 zaměstnanců. Největší podíl 35,31 % zaměstnanců v roce 2014 tvořili zaměstnanci ve věku 41-50 let, dále zaměstnanci ve věku 31 – 40 let (26,56 %), zaměstnanci ve věku 50 a více let (25,23 %). Nejmenší podíl zaměstnanců ve výši 12,9 % tvoří zaměstnanci ve věku 20 – 30 let.

Tab. 3.2 Věková struktura zaměstnanců KÚOK

Rok	Věková struktura zaměstnanců KÚOK				Celkem
	20-30 let	31-40 let	41-50 let	50 let a více	
2010	91	170	140	118	519
2011	68	161	147	132	508
2012	63	157	161	128	509
2013	60	160	163	137	520
2014	68	140	186	133	527

Zdroj: Interní podklady KÚOK. Vlastní úprava.

3.4 Vzdělávání zaměstnanců Krajského úřadu Olomoucké kraje

Dušan Hendrych a kolektiv (2014 s. 186) uvádí že „vzdělávání zaměstnanců veřejné správy jako celoživotní proces je nedílnou součástí celkové personální politiky moderní veřejné správy“. Vzdělávání úředníků krajského úřadu, jak bylo uvedeno výše, upravuje zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů (dále zákon o úřednících). Na vzdělávání úředníků je zaměřena největší část celého zákona. Dle §16 odst. 1 písm. e) je úředník povinný prohlubovat si kvalifikaci. Kvalifikaci si může prohlubovat účastí na vstupním vzdělávání, průběžném vzdělávání a přípravě a ověření zvláštní odborné způsobilosti, nestanovuje-li zákon jinak.

Zákon o úřednících rovněž stanovuje, že úředník absolvuje v průběhu svého zaměstnání na základě vzdělávacího plánu vstupní vzdělávání, průběžné vzdělávání a přípravu a ověření zvláštní způsobilosti. *Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících v § 2 odst. 3* pojem „správní činnost“ definuje takto „*Správními činnostmi se pro účely tohoto zákona rozumí plnění úkolů v samostatné nebo přenesené působnosti územního samosprávného celku podle zvláštních právních předpisů*“. Vedoucí úředník a vedoucí úřadu (vykonává funkci tajemníka) jsou ještě k tomu povinni se účastnit kvalifikace na vzdělávání vedoucích úředníků.

3.4.1 Vstupní vzdělávání

Vstupní vzdělávání podle zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících §19 odst. 1 písm. a) až d) obsahuje základní znalosti veřejné správy, veřejného práva, veřejných financí, informačních technologií, evropského správního práva a zvláště pak obecné zásady organizace a činnosti veřejné správy. K tomu zahrnuje základní dovednosti, které se vztahují k pracovnímu zařazení (komunikace a organizace), dále pak obsahuje znalost práv, povinností a pravidel etiky úředníka. Vstupní vzdělávání musí úředník ukončit do 3 měsíců ode dne vzniku pracovního poměru. Vzdělávací instituce, která vstupní vzdělávání pořádala, vydá úředníkovi osvědčení o ukončení vstupního vzdělání. Vstupního vzdělávání se nemusí účastnit úředník, který ukončil vysokoškolské vzdělání v některém z bakalářských nebo magisterských studií uvedených v předpise č. 304/2012 Sb., vyhláška o uznání rovnocennosti vzdělání úředníků územních samosprávných celků (dále jen „vyhláška“). Úředník, který má vysokoškolské vzdělání, ale není jeho obor, studijní program a kód studijního programu uveden v prováděcím právním předpisu v příloze č. 1 vyhlášky č. 304/2012 Sb., může zažádat o uznání rovnocennosti vzdělávání u Ministerstva vnitra České republiky. Žadatel musí prokázat, že obsah a rozsah vzdělávání, o jehož uznání žádá, jsou rovnocenné příslušnému vzdělávacímu programu pro prohlubování kvalifikace. Žadatel musí sehnat opis všech ukončených zkoušek v ukončeném bakalářském nebo magisterském studiu, což je velice nákladné a v praxi se moc neuskutečňuje. Ministerstvo vnitra České republiky žádost přezkoumává, když se v podstatných rysech neshoduje s příslušným vzdělávacím programem, žádost zamítne. Většinou požaduje Krajský úřad Olomouckého kraje účast na vstupním vzdělávání těchto úředníků.

3.4.2 Průběžné vzdělávání

Průběžné vzdělávání je uskutečňováno na principu „celoživotního vzdělávání“ úředníků. Tento druh vzdělávání by měl zajišťovat aktuálnost a zvyšování dovedností úředníků. Průběžné vzdělávání je zaměřeno na lepší výkon správních činností v daném odboru. Průběžné vzdělávání obsahuje:

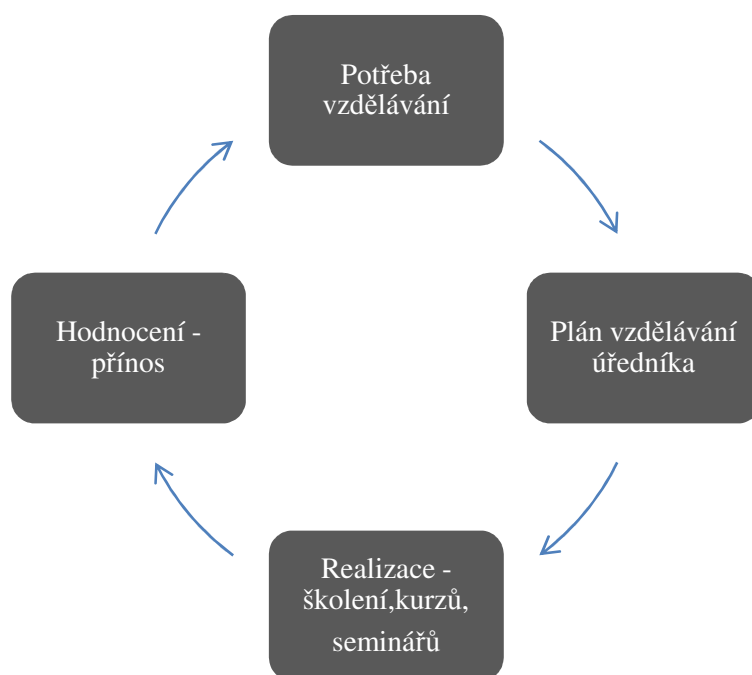
- prohlubující vzdělávání (navazuje na vstupní vzdělání, jedná se o prohloubení znalosti a dovedností úředníka);
- aktualizací vzdělávání (aktuální vzdělávací programy, které odpovídají změnám v legislativě, které úředník potřebuje znát, aby jeho práce byla kvalitní a aktuální);

- specializační vzdělávání (je určené především pro vedoucí úředníky, má dlouhodobý charakter).

Průběžné vzdělávání je uskutečňováno prostřednictvím kurzů a vzdělávacích programů, které poskytuje například Institut pro veřejnou správu Praha. Jedná se o akreditované vzdělávací programy. Po absolvování kurzu úředník získá osvědčení. Účast na kurzech je povinná. O účasti na kurzu a vzdělávacího programu rozhoduje vedoucí úřadu, přihlíží k plánu vzdělávání úředníka.

Vzdělávání pracovníků by mělo být prováděno v tzv. vzdělávacích cyklech, jak ukazuje Obr. 3.1. Vzdělávací cyklus – KÚOK. Každý úředník zařazený do krajského úřadu si vybírá dané „školení“ sám dle svých potřeb a uvážení, s ohledem na jeho vstupní vzdělání a dosažené vzdělání. Každý odbor má jiné požadavky na svoje úředníky, a proto je jim doporučováno vybírání kurzů, seminářů z dané oblasti. KÚOK nemá vlastní směrnici v oblasti vzdělávání. Plán vzdělávání je sestavován pro každého úředníka individuálně. Plán vzdělávání je sestavován vedoucím odboru ve spolupráci s oddělením na jednotlivého úředníka. Každý odbor má jinou specializaci a jiné požadavky, na to se zaměřuje i plán vzdělávání. Vedoucí odboru je povinen jej sestavit do 1 roku od vzniku pracovního poměru. Je sestavován na 3 roky a rozsah je 18 dnů, které musí úředník splnit. Například plán vzdělávání (Příloha 4 – Plán vzdělávání zaměstnanců KÚOK) je sestaven pro Odbor školství, mládeže a tělovýchovy, obsahuje jméno, příjmení, odbor a datum od-do. Dále jsou zde uvedeny kolonky s jednotlivými druhy absolvovaných seminářů (rozpočtová skladba, novela zákona o účetnictví, PC Word, PC Excel, Zákoník práce Novela školského zákona) počet dnů. Je i zaznačeno vstupní školení, zda bylo provedeno a zvláštní odborná způsobilost úředníka. Poté součet jednotlivých školení za rok, součet celkem a podpisy nadřízeného a zaměstnance. Tyto plány se po určité době vyhodnocují oddělením ekonomickým, zda je dosahováno požadovaných výsledků na daném odboru, a popřípadě se aktualizují nebo mění dle potřeby. Pokud vzdělávací akce, seminář nebo jiné akce přesáhnou částku 2.000 Kč, musí úředník odůvodnit, proč se ho chce zúčastnit a co si myslí, že mu přinese. Vedoucí úředník a personální oddělení rozhoduje, zda pro tohoto pracovníka je školení přínosem. Zde rozhoduje i cena. Krajský úřad se přiklání ke vzdělávacím akcím tzv. hromadným. Hodnocení a přínos pro úředníka se ukáže až v průběhu času a při řešení konkrétního úkolu nebo problému. (Interní podklady KÚOK).

Obr. 3.1. Vzdělávací cyklus KÚOK



Zdroj: Interní podklady KÚOK. Vlastní úprava.

3.4.3 Zvláštní odborná způsobilost

Posledním typem vzdělávání je zvláštní odborná způsobilost, která v sobě zahrnuje souhrn znalostí a dovedností. Tyto znalosti a dovednosti jsou nebytné pro výkon činností. Krajský úřad je povinnen přihlásit úředníka, který vykonává správní činnost, k vykonání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti. Vyhlášení zkoušky a její výsledky jsou veřejné. V případě, že uchazeč uspěl, získá od Ministerstva vnitra České republiky osvědčení. V případě, že uchazeč neuspěl, má nárok zkoušku dvakrát opakovat, nejdříve ale po 30 dnech, nejpozději do 90 dnů. Zvláštní odborná způsobilost je ověřována zkouškou - písemnou a ústní. Zkouška se skládá z obecné části a zvláštní části. Obecná část obsahuje znalost základů veřejné správy, znalost zákona o obcích, zákona o krajích a zákona o správním řízení. Zvláštní část se skládá ze znalostí, které jsou nezbytné k výkonu správních činností stanovených prováděcím právním předpisem. Zejména pak zahrnuje znalosti působnosti orgánů územní samosprávy a územních správních úřadů, které se vztahují k těmto činnostem. Úředník je povinen mít osvědčení o zvláštní odborné způsobilosti, jestliže vykonává správní činnost. Pokud úředník vykonává v obci 2 a více správních činností stanovených zvláštním právním předpisem, kde nejsou zřízeny 2 odbory obecního úřadu nebo kde není zřízen pověřený obecní úřad, musí úředník prokázat zvláštní odbornou způsobilost jen pro 1 správní činnost. Tu mu určí vedoucí úřadu.

Ministerstvo vnitra České republiky ve vyhlášce č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územně samosprávných celků stanovilo úředníky územně samosprávných celků, vykonávající správní činnost, kteří musí mít zvláštní odbornou způsobilost. Jedná se o „pomůcku“ při rozhodování, kam správně pracovníka zařadit. Například se jedná o silniční dopravu, správu daní a poplatků, sociální služby, památkovou péči a správu sbírek muzejní povahy, sociálně-právní ochranu dětí, ve školství, v ochraně přírody a krajiny, zemědělství a ve zdravotnictví.

3.4.4 Vzdelávání vedoucích úředníků a vedoucích úřadu

Povinností každého vedoucího úředníka a vedoucího úřadu je vzdělávat se. Vzdělávání upravuje zákon č. 312/2012 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů. Vedoucí úřadu musí mít ukončené vzdělávání vedoucích úředníků pro řízení úředníků, nejdéle však do 2 let ode dne, kdy začal vykonávat funkci vedoucího úředníka. U krajského úřadu Olomouckého kraje se jedná o tajemnici a ředitelku krajského úřadu.

Vzdělávání se skládá z části obecné a zvláštní. Obecná část zahrnuje znalosti o dovednosti v oblasti řízení úředníků (zvládání konfliktních situací, prezentace úřadu navenek). Zvláštní část obsahuje znalost správních činností vykonávaných podřízenými pracovníky. Vzdělávání je prokazováno osvědčením.

4 ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ KRAJSKÉHO ÚŘADU OLOMOUCKÉHO KRAJE

Krajský úřad zabezpečuje řadu úkolů v přenesené a samostatné působnosti Olomouckého kraje. Hlavním finančním nástrojem pro zabezpečení úkolů krajského úřadu je rozpočet, respektive ta část rozpočtu Olomouckého kraje, která vymezuje příjmy a zejména výdaje na zajištění chodu krajského úřadu – na regionální správu. Rozpočet kraje je součástí soustavy veřejných rozpočtů, sestavování rozpočtu je pro kraj povinnost a řídí se při tom zvláštními zákony, především pak zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

4.1 Rozpočet kraje

Rozpočet vychází ze stavového pojetí a vždy se jedná o decentralizovaný peněžní fond, který je tvořen, rozdělován a používán na principu nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti, čímž jsou označovány veřejné finance z obecného hlediska. Rozpočet bývá označován jako veřejný dokument, zároveň peněžní fond, plán, bilance a nástroj příslušného typu politiky. Rozpočet obsahuje finanční prostředky, které jsou k dispozici na příslušné rozpočtové období. Je zveřejňován a podléhá veřejné odborné kontrole, ale podléhá i kontrole „laické“ občanské. Rozpočet kraje je jedním z nejdůležitějších nástrojů pro zajištění financování kraje. Rozpočet územního samosprávného celku je finančním plánem, jímž je řízeno hospodaření kraje po určité období. Hospodaření s prostředky územní samosprávy je upravováno zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Zákon stanovuje tvorbu, obsah, postavení a funkce hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků.⁵

Peková (2011) uvádí, že jakýkoliv rozpočet i ten krajský plní určité funkce, využívání funkcí se liší podle vládní úrovně. Jedná se o funkci alokační, která je decentralizována na rozpočty územní samosprávy (financují různé veřejné statky na regionální úrovni). Funkce redistribuční je zásadou státního rozpočtu, souvisí se změnami v rozdělování bohatství v souladu s tím, co společnost považuje za spravedlivé. A poslední funkce stabilizační je rovněž využívána na úrovni státního rozpočtu. Ale i některé výdaje rozpočtu územních samospráv mají stabilizační účinky (kvalitní technická infrastruktura).

⁵ § 4 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Rozpočet kraje je sestavován na shodné rozpočtové období jako státní rozpočet – tzn. na kalendářní rok. Peková (2011) uvádí, že rozpočet kraje by měl být sestaven reálně, tzn. jak plánovaný objem příjmů, tak plánovaný objem výdajů a měl by být splnitelný. Je kladen důraz na sestavování rozpočtového výhledu. Rozpočtový výhled se obvykle sestavuje na 2 -5 let, je důležitý z hlediska plánování finančně náročných investic, hlavně zdrojů financování. Navazuje pak na roční rozpočet a zpřesňuje ho.

Rozpočet kraje se sestavuje vyrovnaný (příjmy = výdaje), může být schválen i přebytkový (příjmy > výdaje), pokud příjmy daného roku jsou určeny až k využití následujících let nebo budou použity na splácení jistiny úvěru z předchozích let. Schválen může být rozpočet jako schodkový, nebo-li deficitní (příjmy < výdaje). Na vyrovnaní se často používají rezervy, které si kraj vytvořil v minulých letech, nebo může použít krátkodobý úvěr. V běžné části rozpočtu se nachází opakující se příjmy a běžné neinvestiční opakující se výdaje. Vyrovnaná nebo případně přebytková by měla být běžná část rozpočtu. Deficit by se měl objevovat výjimečně vlivem událostí (např. v důsledku povodní). Naopak kapitálová část rozpočtu bilancuje s jednorázovými příjmy a s běžně se neopakujícími (investičními) výdaji.

4.2 Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba je v České republice upravena vyhláškou Ministerstva financí České republiky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. Vyhláška upravuje jednotný způsob třídění všech peněžitých operací, které jsou uspořádány systematicky podle kritérií. Peněžní operace je zařazena až po jejím uskutečnění – princip „cash“ (připsání peněžních prostředků na bankovní účet a jejich následné odepsání z účtu). U rozpočtové skladby je využíváno členění odpovědnostní, druhové, odvětvové a poslední typ členění je konsolidační.

Odpovědnostní členění dříve označováno jako organizační se vztahuje ke státnímu rozpočtu a třídí příjmy a výdaje podle správců kapitol. Toto třídění je pro kraje nepovinné.

Druhové členění je základní pro třídění v rozpočtové skladbě. Třídí operace na příjmy, výdaje a financování. V případě příjmů se jedná o nenávratné inkasované prostředky, nezahrnuje finanční prostředky vypůjčené ke krytí výdajů (půjčky, úvěry, návratné finanční výpomoci). Patří sem i výdaje, jedná se o nenávratně poskytnuté peněžní prostředky, nepatří sem splátky. Posledním zvláštním typem je financování. Jedná se o přijetí peněžních prostředků, které budou následně vráceny forma výpůjček peněžních prostředků (splátky jistin půjček) Složení ukazuje Tab. 4.1 Druhové třídění.

Tab. 4.1 Druhové třídění

Příjmy (nenávratně inkasované prostředky, nezahrnují přijaté finanční prostředky – vypůjčené peníze ke krytí výdajů)	1. Třída	daňové příjmy
	2. Třída	nedaňové příjmy
	3. Třída	kapitálové příjmy
	4. Třída	přijaté transfery
Výdaje (nenávratně poskytnuté prostředky, nezahrnují prostředky charakteru splátek)	5. Třída	běžné výdaje
	6. Třída	kapitálové výdaje
Financování (operace jako jsou výpůjčky peněžních prostředků, splátky jistiny půjček)	7. Třída	financování

Zdroj: Peková, J. *Veřejné finance*, 2011, Vlastní úprava.

Odvětvové členění vychází z účelu, kam mají být prostředky poskytnuty. Třídí příjmy a výdaje z hlediska odvětví, to znamená, na co jsou vydány. Používá k tomu 6 skupin, kterými jsou:

- 1. Zemědělství a lesní hospodářství;
- 2. Průmyslová a ostatní odvětví hospodářská;
- 3. Služby pro obyvatelstvo;
- 4. Sociální věci a politika zaměstnanosti;
- 5. Bezpečnost státu a právní ochrana;
- 6. Všeobecná veřejná správa.

Podrobněji se pak člení na oddíly, pododdíly a paragrafy.

Posledním typem členění je konsolidační, kde složkou rozpočtové skladby jsou záznamové jednotky, které hlavně využívá kraj. Konsolidační členění poskytuje vyloučení duplicit na základě interních transferů mezi fondy, a to pomocí korekce příjmů a korekce výdajů na druhé straně.(Peková, 2011).

4.3 Rozpočtový proces v podmínkách kraje

Mezi jednotlivé etapy rozpočtového procesu řadíme sestavení návrhu rozpočtu, jeho projednání a schválení, hospodaření podle rozpočtu během rozpočtového období a kontrolu plnění rozpočtu (průběžná nebo následná).

Sestavení návrhu rozpočtu tvoří nejdůležitější část rozpočtu. Začíná se zhruba půl roku před začátkem nového rozpočtového období. Návrh rozpočtu sestavuje příslušný orgán - ekonomický odbor (oddělení rozpočtu a financování).

Projednávání rozpočtu kraje je v rukou rady kraje, která ho poté konzultuje se svým poradním orgánem. Definitivní podoba rozpočtu je předložena ke schválení zastupitelstvu kraje. V případě schválení je proveden finančním výborem rozpis rozpočtu. Pokud ale dojde k tomu, že rozpočet není schválen před začátkem rozpočtového období, je schváleno rozpočtové provizorium, podle kterého kraj hospodaří po dobu, než je schválen rozpočet kraje. Uskutečněné příjmy a výdaje v době rozpočtového provizoria se pak stávají příjmy a výdaji schváleného rozpočtu.

Samotné uskutečnění rozpočtu je prováděno radou kraje a ekonomickým odborem krajského úřadu. Jedná se o poskytování prostředků na činnosti spojené s chodem úřadu a na projekty kraje.

U každého rozpočtu musí být prováděna kontrola, která slouží ke zkvalitňování hospodaření kraje. Bývá prováděna kontrola pravidelná, systematická a úplná kontrola hospodaření kraje. Kontrolu provádí i Zastupitelstva kraje a Rada kraje.

Po skončení rozpočtového období krajský úřad provádí zpracování závěrečného účtu. Závěrečný účet obsahuje údaje o příjmech a výdajích podle členění v rozpočtové skladbě a veškeré údaje o hospodaření a finančních operacích. Součástí je i vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu. Závěrečný účet spolu se zprávou o výsledku přezkoumání je předán zastupitelstvu kraje. Ten pak výsledek projednává a uzavírá s vyjádřením. Mohou nastat dvě situace, kdy zastupitelstvo kraje může vyjádřit souhlas s hospodařením (bez výhrad), nebo souhlas s výhradami, kdy musí učinit opatření k jejich nápravě.⁶

⁶ § 12 zákon č. 250/2000Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

4.4 Příjmy a výdaje rozpočtu kraje

Základním zdrojem pro krytí veřejných výdajů kraje jsou veřejné příjmy. Kde se považuje za vhodné, aby příjmy byly dostatečně výnosné, závislé na aktivitě, musí být i administrativně nenáročné na správu a výběr (to znamená minimální náklady na výběr daní a poplatků) a plánovatelné. Rozpočtová skladba rozděluje příjmy do čtyř tříd daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a poslední dotace (Peková, 2011).

Daňové příjmy kraje slouží k zabezpečování veřejných služeb. Jsou stanovené podíly na daňovém výnosu. Podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům jsou určené druhy daní, kdy výnos celý plyne do rozpočtu kraje – svěřené daně. Nebo je stanoven podíl celostátně vybíraných daní, který se také stává příjmem kraje – sdílné daně. Daňové příjmy kraje tvoří:⁷

- daň z příjmů právnických osob (poplatníkem je kraj);
- podíl na 8,92 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty;
- podíl na 8,92 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby;
- podíl na 8,92 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby;
- podíl na 8,92 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy uvedené v písmenech c) a d) ;
- podíl na 8,92 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v písmenu a) a v § 4 odst. 1 písm. h).

Mezi nedaňové příjmy řadíme příjmy z pronájmu majetku ve vlastnictví kraje, uživatelské poplatky za veřejné statky a přijaté neopakující se pokuty.

Nejčastějším typem jednorázových příjmů bývají kapitálové, které se zpravidla neopakují. Bývají často využívány ke krytí dlouhodobých investic v kraji.

Dotace, které kraj dostane z rozpočtové soustavy, jsou projevem přerozdělovacích procesů soustavy veřejných rozpočtů a jedná se o určitý druh solidarity. Vlastní příjmy kraje obvykle nestačí na financování potřebných výdajů. Dotacemi chce stát podpořit specifické činnosti,

⁷ § 3 zákona č. 243/2000 Sb., Zákon o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)

kteře jsou především výsledkem přenesení odpovědnosti k zabezpečování zejména preferovaných veřejných statků.

Nenávratné dotace jsou poskytnuty jako účelové dotace a neúčelové dotace. Neúčelové dotace nebývají vázané na účel ani na podmínky. Dotace dále členíme na běžné neinvestiční účelové dotace, které jsou vždy poskytnuty na určitý účel a jsou vázány splněním podmínek (financování vzdělávání, financování záchranné služby). Kapitálové investiční účelové dotace jsou poskytovány nepravidelně a jsou poskytovány na úhradu části výdajů konkrétní investice, která ve větším rozsahu uspokojuje veřejné statky (např. silnice). Jsou podmíněny využitím i vlastních zdrojů na pořízení konkrétní investice.

Za neúčelovou dotaci můžeme ve své podstatě označit i příspěvek na výkon státní správy, který kraj dostává na částečnou úhradu výdajů, které souvisí s výkonem státní správy. Za výdaje jsou považovány mzdové a provozní výdaje vázané na zaměstnance vykonávající státní správu. Kraj obdrží příspěvek na výkon přenesené působnosti, výši příspěvku stanovuje Ministerstvo financí České republiky po projednání s Ministerstvem vnitra České republiky. Jedná se o dotaci na neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu. V roce 2014 se jednalo o částku 73 854 000 Kč.

Kraj získává dotace od různých poskytovatelů, jako je:

- dotace ze státního rozpočtu;
- dotace ze státních mimorozpočtových fondů;
- dotace z prostředků Evropské unie;
- dotace od další subjektů.

Závazné je pro kraj členění výdajů podle rozpočtové skladby, slouží pro účely rozpočtových analýz. Výdaje kraje jsou členěny obdobně na běžné a kapitálové. Kraj se podílí velmi významně na zabezpečování a financování veřejných statků pro obyvatelstvo. To je dáno decentralizací veřejného sektoru. Největší podíl zde představují běžné výdaje, které lze velmi dobře naplánovat a které se opakují (provoz škol, sociálních zařízení, výdaje na platy zaměstnanců). Jsou součástí běžné části rozpočtu. Někdy bývají označovány jako neinvestiční nebo provozní výdaje.

Kapitálové výdaje jsou financovány z kapitálové části rozpočtu a jsou používány k financování dlouhodobých, neopakujících se potřeb, zejména investičních. Souvisí

ale i se splácením jistiny půjček, které si kraj vypůjčil. Měly by ale vycházet z dlouhodobého plánu kraje, který je pro kraj velmi důležitý.

4.5 Zhodnocení hospodaření krajského úřadu

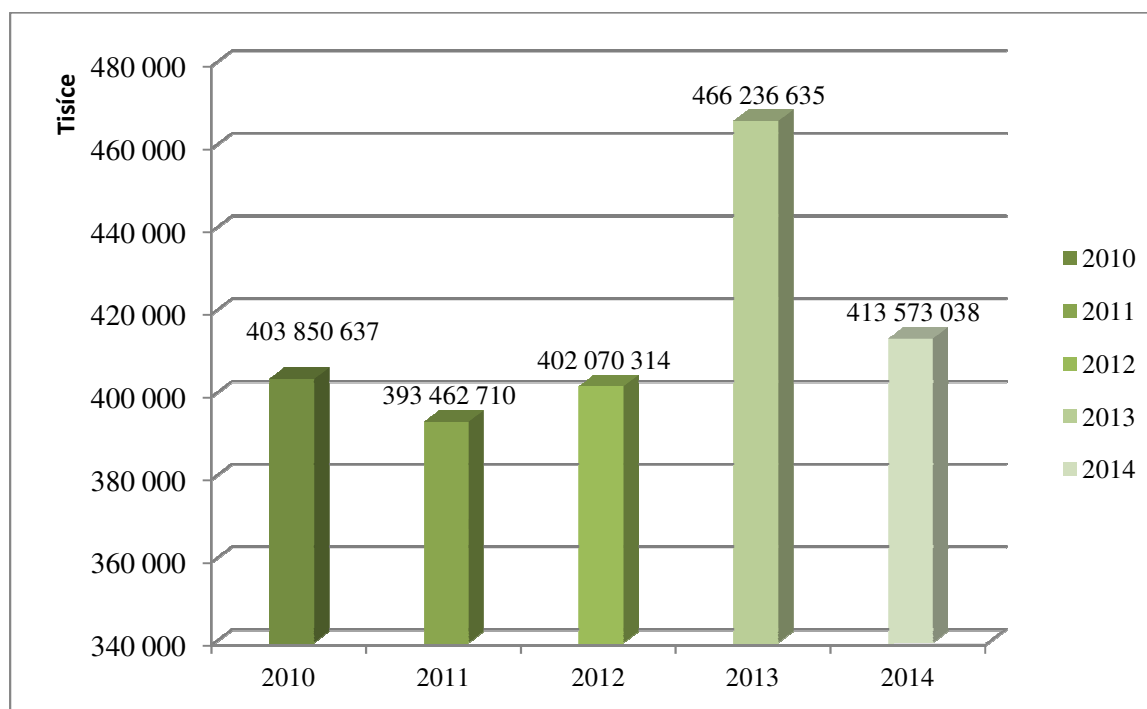
Zhodnocení hospodaření Krajského úřadu Olomouckého kraje se bude zabývat stavem a vývojem výdajů v letech 2010 - 2014, které byly vynaloženy na chod úřadu. Zdrojem dat byl Monitor státní pokladny⁸- Příjmy a výdaje územních rozpočtů, kde jsou zaevidované veškeré výdaje spojené s regionální správou paragraf 6172 Činnost regionální správy a rozpisem jednotlivých položek.

4.5.1 Vývoj výdajů v letech 2010-2014

Celkové výdaje vynaložené na chod úřadu v letech 2010 – 2014 ukazuje Obr. 4.1. Výdaje na regionální správu v letech 2010 – 2014. Z obrázku je patrný významný nárůst výdajů v roce 2013. V porovnání s ostatními roky se zvýšily výdaje na nákup ostatních služeb z důvodu zařazení nových projektů v kraji. Jedná se o projekty v oblasti dopravy, cestovního ruchu, modernizaci Krajského a operačního střediska, rekonstrukce nemocnice v Prostějově, které byly významné pro kraj. V roce 2011 byly výdaje na regionální správu nejnižší. Oproti roku 2013 má rok 2011 nižší výdaje o 15,6 %. Nejvíce ve výdajových položkách 5171 – Opravy a udržování, 5172 – Programové vybavení a 5169 – Nákup ostatních služeb.

⁸ Monitor umožňuje přístup k rozpočtům a účetním informacím ze všech úrovní státní správy a samosprávy. Jedná se o informační portál Ministerstva financí České republiky.

Obr. 4.1. Celkové výdaje na regionální správu v letech 2010 – 2014 (v tis. Kč).



Zdroj: Monitor státní pokladny 2014. Vlastní úprava.

Rozpis a vývoj jednotlivých výdajových položek krajského úřadu ukazuje Tab. 4.2 Přehled položek rozpočtu KÚOK. Přehledněji výdaje zobrazuje Příloha 3. Jsou zde uvedeny položky pod §6172 – Činnost regionální správy, které jsou svým objemem největší. Položka 5011 – Platy zaměstnanců v pracovním poměru, položka 5031 - Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a položka 5032 - Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění jsou více popsány v části 4.2.2. Výdaje na platy zaměstnanců v letech 2010 - 2014 Krajského úřadu Olomouckého kraje. Služby peněžních ústavů položka 5163 zahrnuje v sobě poplatky peněžním ústavům. Položka 5141 – Úroky vlastní zahrnuje výdaje na úroky z půjčených peněžních prostředků, vlastních cenných papírů a debetních zůstatků běžných účtů. Zpracování dat a služby položka 5168 souvisí s informačními a komunikačními technologiemi zahrnuje výdaje za zhotovení počítačových sestav z dat, která dodává krajský úřad nebo jiné přímé údaje, výdaje za služby, které se týkají hmotného a nehmotného majetku, které tvoří součást informačních a komunikačních technologií (počítače, telefony, digitální kamery), a výdaje na údržbu počítačových programů a databází. Další položkou je 5362 - Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu. Tato položka zahrnuje veškeré platby daní a poplatků do státního rozpočtu. Položka 5169 - Nákupy ostatních služeb obsahuje výdaje krajského úřadu na znalecké posudky na povodňové plány, audity, konzultace, analýzy a studie, výdaje na revize, kontrolu a kalibraci přístrojů, rozhlasové

a televizní poplatky. Konzultační, poradenské a právní služby, jsou pod položkou 5166, ta zahrnuje výdaje na pořízení informací, které představují konzultace, poradenství a studie, jež jsou pro krajský úřad důležité. Řadíme sem výdaje na právní služby. Jedná se i o informace, které slouží k rozhodování a k informování krajského úřadu. Položka 5164 - Nájemné zahrnuje výdaje na čisté nájemné i platby za pronájem originálu nebo rozmnoženiny autorského díla (zvukového a obrazového záznamu) krajského úřadu a dále výdaje podle smluv o nájmu počítačových sítí.

V Tab. 4.2 je v roce 2014 u položky 5163 Služby peněžních ústavů viditelný nárůst výdajů o 11 639 891 Kč oproti roku 2010. Naopak v roce 2014 u položky 5141 Úroky z vlastního podnikání je viditelný pokles výdajů o 9 686 148 Kč oproti roku 2010. Výdajová položka 5168 Služby zpracování dat roku 2010 je výdaj 1,17% sledovaného roku 2014. Důvodem je obnovení informačních systému a technologií krajského úřadu. U položky 5362 Platby daní a poplatků státním rozpočtu jsou viditelné výkyvy, které může přiřadit změnám sazeb daní z přidané hodnoty, jež se uskutečnily v letech 2012, kdy došlo ke zvýšení snížené sazby z 10% na 14%. Základní sazba zůstala beze změny 20%. V roce 2013 se sazby daně z přidané hodnoty opět změnily, u snížené sazby došlo opět ke zvýšení ze 14% na 15% a u základní sazby z 20% na 21%. Výdajová položky 5169 Nákupy ostatních služeb byla výdajově nejvyšší v roce 2013. V roce 2014 tyto náklady klesly zhruba o 69% oproti roku 2013. Obdobný výkyv je viditelný i u položky 5166 Konzultační, poradenské a právní služby, kdy v roce 2014 došlo k poklesu nákladů o 88 % oproti roku 2013. U položky 5164 Nájemné nejsou výrazné výkyvy.

Tab. 4.2. Přehled položek rozpočtu KÚOK v letech 2010 – 2014 (v tis. Kč).

Rok	Název	2010	2011	2012	2013	2014
Položka		Výdaje	Výdaje	Výdaje	Výdaje	Výdaje
5011	Platy zaměstnanců v pracovním poměru	169 777	171 335	171 373	175 754	183 248
5163	Služby peněžních ústavů	20 431	20 278	15 279	30 167	32 071
5141	Úroky vlastní	35 090	36 610	47 603	29 871	25 404
5168	Zpracování dat a služby související s informačními a komunikačními technologiemi	262	129	262	11 157	22 468

5031	Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	42 760	43 124	43 166	44 409	46 264
5362	Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu	12 202	9 141	14 963	16 071	12 849
5032	Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění	15 389	15 523	15 538	15 953	16 655
5169	Nákupy ostatních služeb	30 713	32 870	28 948	59 544	17 886
5166	Konzultační, poradenské a právní služby	4 229	3 657	8 315	25 984	3 114
5164	Nájemné	20 416	19 882	19 480	19 550	19 204

Zdroj: Monitor státní pokladny 2014. Vlastní úprava.

4.5.2 Výdaje na platy zaměstnanců v letech 2010 - 2014

Rada Olomouckého kraje stanovuje objem platů zaměstnanců zařazených do krajského úřadu. V monitoru státní pokladny v paragrafu 6172 Činnost regionální správy najdeme výdaje spojené s platy zaměstnanců. Jedná se konkrétně o položky 5011 – Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech, 5021 – Dohody o provedení práce, 5031 – Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, 5032 – Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění a 5038 – Povinné pojistné placené zaměstnavatelem (úrazové). V každém roce mají platy zaměstnanců v pracovním poměru největší objem, pohybují se v průměru kolem 42 %.

Tabulka 4.3 Výdaje na platy zaměstnanců KÚOK popisuje vývoj platů v letech 2010- 2014. Výdaje jsou vybrány z monitoru státní pokladny v § 6172 pod položkou 5011 – Platy zaměstnanců v pracovním poměru. V roce 2011 je nepatrný nárůst platů oproti roku 2010 zhruba o 1%. V dalších letech 2011 a 2012 je vidět stálost platů. V roce 2013 je vidět oproti roku 2012 navýšení platů zhruba o 2,5%. Důvodem bylo rozšíření odborů, hlavně pak odboru ekonomického a potřeba zvýšení počtu zaměstnanců. V roce 2014 je vidět největší navýšení platů o zhruba 4,1% oproti roku 2013. Tabulka ukazuje i průměrný plat na jednoho zaměstnance, kde je vidět od roku 2010 určitý nárůst. Průměrný plat na jednoho zaměstnance KÚOK je v průměru 28 113 Kč. Sociální pojištění a zdravotní pojištění odvádí za zaměstnance zaměstnavatel, tedy krajský úřad. Zaměstnanec odvádí z hrubé mzdy 6,5%

sociálního pojištění a zaměstnavatel 25% sociálního pojištění, z toho je 2,3% na nemocenské pojištění, 21,5% na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti. U zdravotního pojištění zaměstnanec odvádí z hrubé mzdy 4,5% a zaměstnavatel 9%. Sociální pojištění a zdravotní pojištění je odváděno vždy do 20. dne v měsíci na příslušné instituce. Výdaje na sociální pojištění a zdravotní pojištění jsou zobrazeny v tabulce.

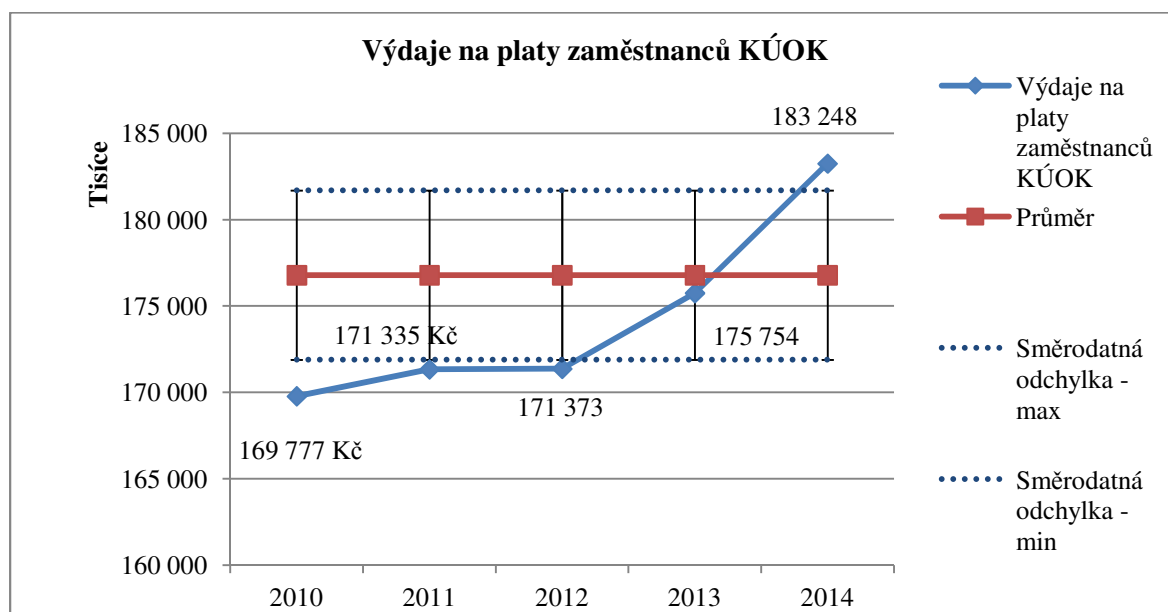
Tab. 4.3 Výdaje na platy zaměstnanců KÚOK (v tis. Kč).

Rok	Platy zaměstnanců KÚOK	Povinné pojistné na sociální a zdravotní pojištění	Průměrný plat na jednoho zaměstnance KÚOK
2010	169 777	58 150	27
2011	171 335	58 647	28
2012	171 372	58 704	28
2013	175 754	60 362	28
2014	183 248	62 920	28
Průměr	176 792	59 756	28
Směrodatná odchylka	4 899	1 748	1

Zdroj: Monitor státní pokladna 2014. Vlastní úprava.

V roce 2010, jak je patrné z Obr. 4.2. Výdaje na platy zaměstnanců KÚOK byly výdaje nejnižší. V roce 2014 jsou výdaje na platy zase nejvyšší a jsou tedy daleko od průměru. Průměrné výdaje v letech 2010 – 2014 na platy zaměstnanců KÚOK jsou 176 791 586 Kč se směrodatnou odchylkou 4 898 870 Kč.

Obr. 4.2. Výdaje na platy zaměstnanců KÚOK (v letech 2010- 2014, v tis. Kč)



Zdroj: Monitor státní pokladny. Vlastní úprava.

4.5.3 Výdaje na vzdělávání zaměstnanců v letech 2010 - 2014

Výdaje na vzdělání jsou uvedeny v rozpočtu kraje pod paragrafem 6172 pod položkami 5167 Služby školení a vzdělání za období 2010 - 2014 za celý krajský úřad v Tab. 4.4 výdaje na vzdělávání KÚOK. Pro lepší přehlednost je i zvolen Obr. 4.3 výdaje na vzdělání KÚOK. Doposud KÚOK neeviduje výdaje na semináře, vzdělávání a konference za jednotlivé odbory a oddělení. V roce 2010 byly výdaje na semináře a vzdělávací akce nejvyšší z důvodu účetní reformy, kdy data musela být efektivně shromažďována pro potřeby státu. Z tohoto důvodu se zaměstnanci krajského úřadu museli zúčastnit řady seminářů a konferencí z ekonomické oblasti. V roce 2010 bylo uskutečněno nejvíce seminářů (cca 216) a vzdělávacích akcí (kolem 360). Díky úspěšnému projektu „eGON Centrum Olomouckého kraje“ byly zahájeny zdokonalovací kurzy pro práci na PC (MS Office, elektronická spisová služba a Informační systém datových schránek). V roce 2011 hledal krajský úřad cestu, jak eliminovat následky hospodářské situace, která měla dopad na veřejné rozpočty. Proto došlo k zásadnímu omezení v oblasti vzdělávání. Pro zaměstnance bylo organizováno cca 409 vzdělávacích akcí. V roce 2012 se výdaje krajského úřadu oproti roku 2011 snížily o 19,3% (semináře, vzdělávací akce a konference) z důvodu snížení příspěvku ze státního rozpočtu na výkon státní správy. Příspěvek je určen na částečnou úhradu výdajů související se mzdovými a provozními výdaji. V tomto případě došlo k snížení výdajů na vzdělávání zaměstnanců. V roce 2013 bylo

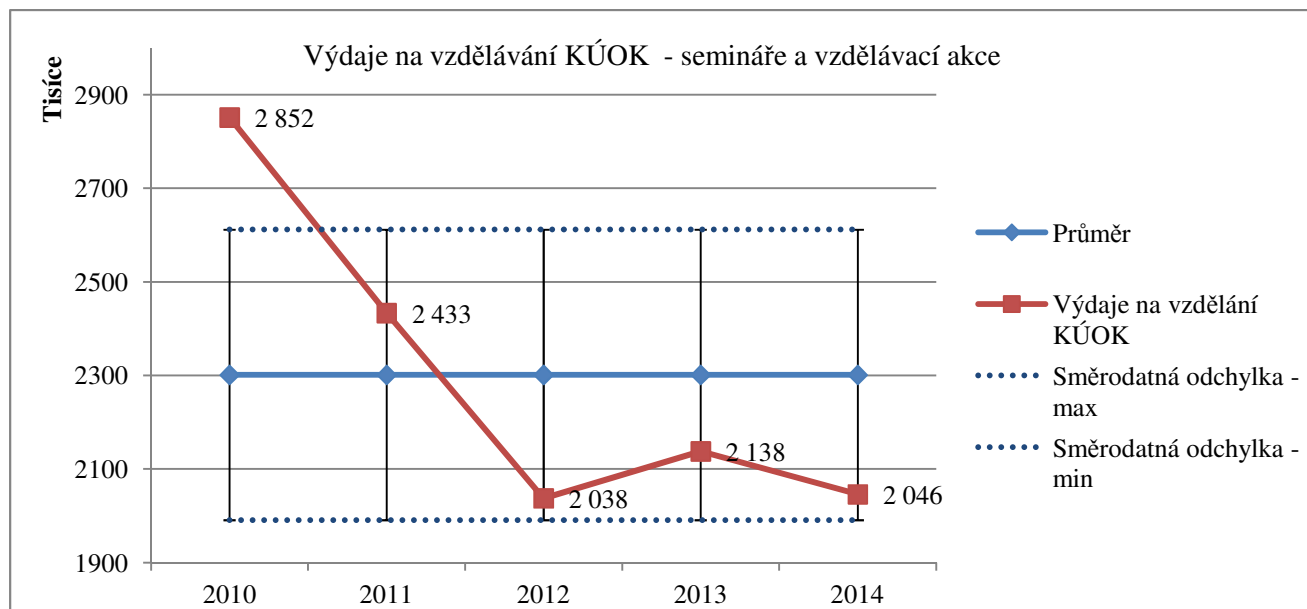
organizováno cca 300 vzdělávacích akcí. V roce 2014 byly v oblasti vzdělávání výdaje (semináře, vzdělávací akce a konference) v rámci sledovaného období nejnižší, oproti roku 2010 se výdaje snížily o 28,25 %. Směrodatná odchylka je znázorněna v Tab. 4.4 – výdaje na vzdělávání KÚOK. U výdajů na semináře je 310 393 Kč a u konferencí je 50 978 Kč. Je viditelné, podle Obr. 4.3 Výdaje na vzdělávání KÚOK – semináře a vzdělávací akce, že výdaje v letech 2011, 2012 a 2013 dosahují směrodatné odchylky - kromě roku 2010, který se hodně odchýlil (o více jak 239 949 Kč). Směrodatnou odchylku zobrazuje Obr. 4.4 Výdaje na vzdělávání KÚOK – konference v letech 2010 a 2011. Výdaje nedosahují směrodatné odchylky.

Tab. 4.4 Výdaje na vzdělávání KÚOK (v tis. Kč)

Výdaje na vzdělání KÚOK							
Rok	2010	2011	2012	2013	2014	Průměr	Směrodatná odchylka
Semináře a vzdělávací akce	2 852	2 433	2 038	2 138	2 046	2 301	310
z toho konference	94	246	138	187	174	168	51

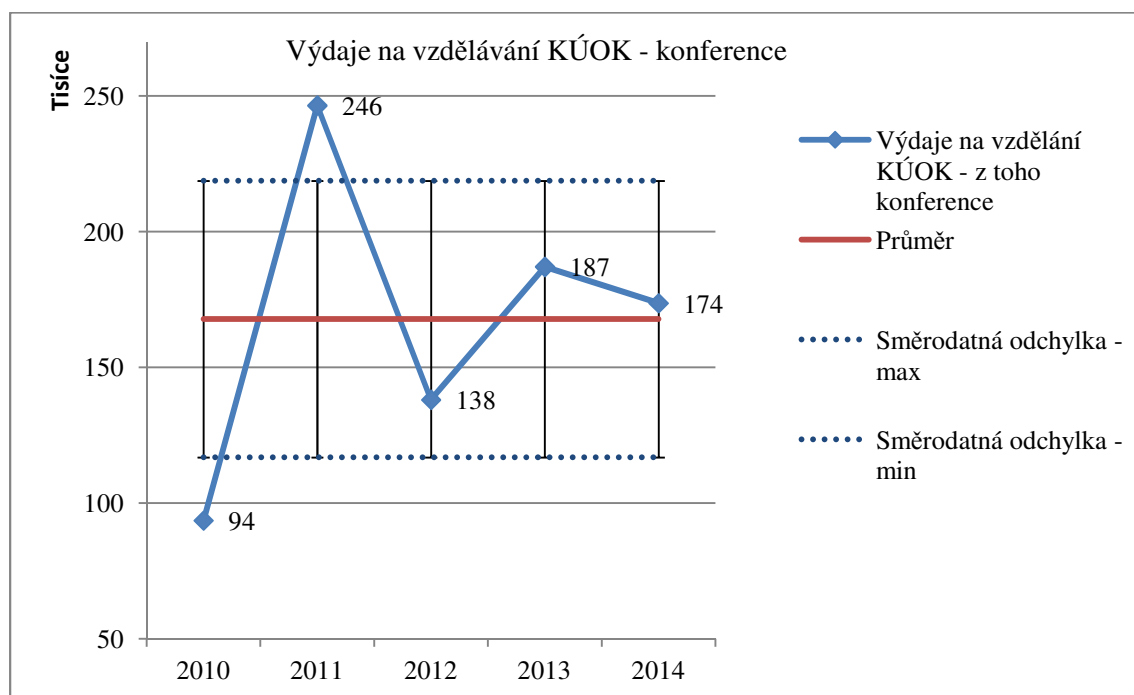
Zdroj: Monitor státní pokladny 2014, Vlastní úprava.

Obr. 4.3 Výdaje na vzdělávání KÚOK – semináře a vzdělávací akce (v letech 2010 – 2014, v tis. Kč)



Zdroj: Monitor státní pokladny 2014, Vlastní úprava.

Obr. 4.4 Výdaje na vzdělávání KÚOK – konference (v letech 2010 – 2014, v tis. Kč)

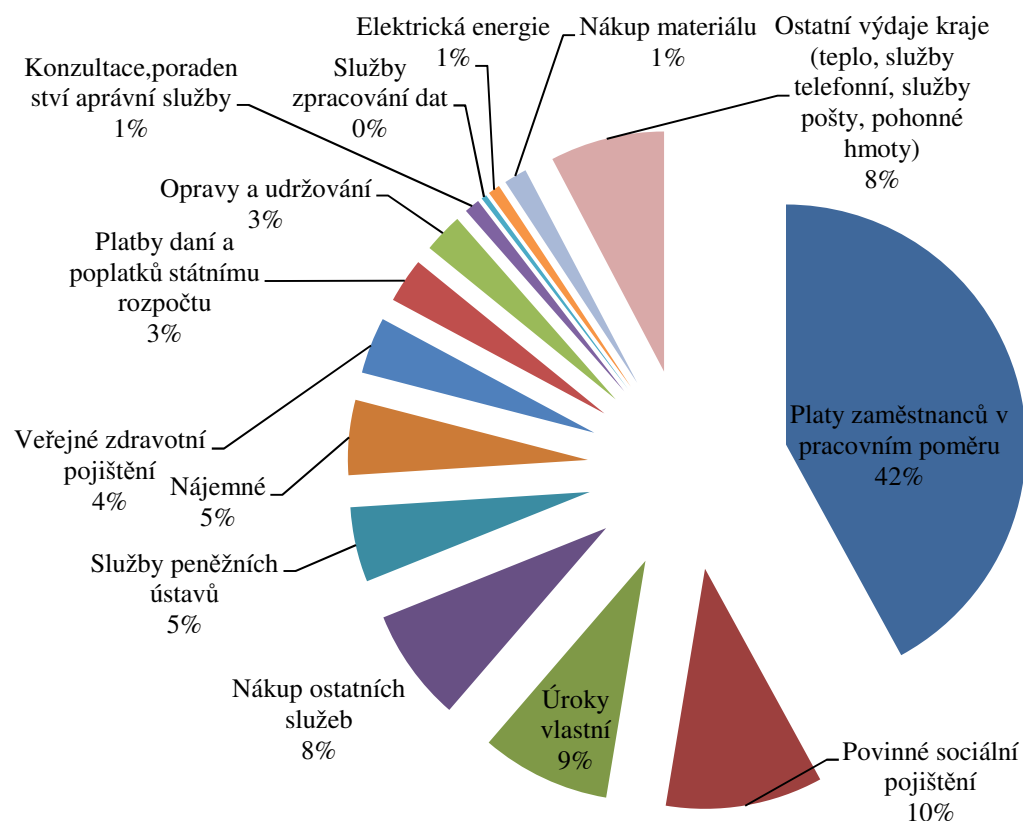


Zdroj: Monitor státní pokladny. Vlastní úprava.

4.5.4 Zhodnocení celkových výdajů v letech 2010 - 2014

Celkové výdaje na regionální správu (§ 6172) KÚOK v roce 2010 jsou zobrazeny v Obr. 4.5. Podíly výdajů na regionální správu KÚOK v roce 2010 byly 403 850 637 Kč. Z toho největší podíl mají platy zaměstnanců v pracovním poměru 169 777 310 Kč (42%), další velký podíl na výdajích má povinné sociální pojištění 42 760 390 Kč (10%) a další položky, jako jsou úroky vlastní 35 089 900 Kč (9%), nákupy ostatních služeb (8%), ostatní výdaje kraje (teplo, cestovné, služby telefonní, pohonné hmoty) jsou 8%, nájemné a služby peněžních ústavů činí 5%. Zbytek položek jako jsou konzultace, oprava a údržba, veřejné zdravotní pojištění, poplatky daní, elektrická energie a služby zpracování dat se pohybují od 0% – 4%. Tyto částky mají malý podíl na výdajích.

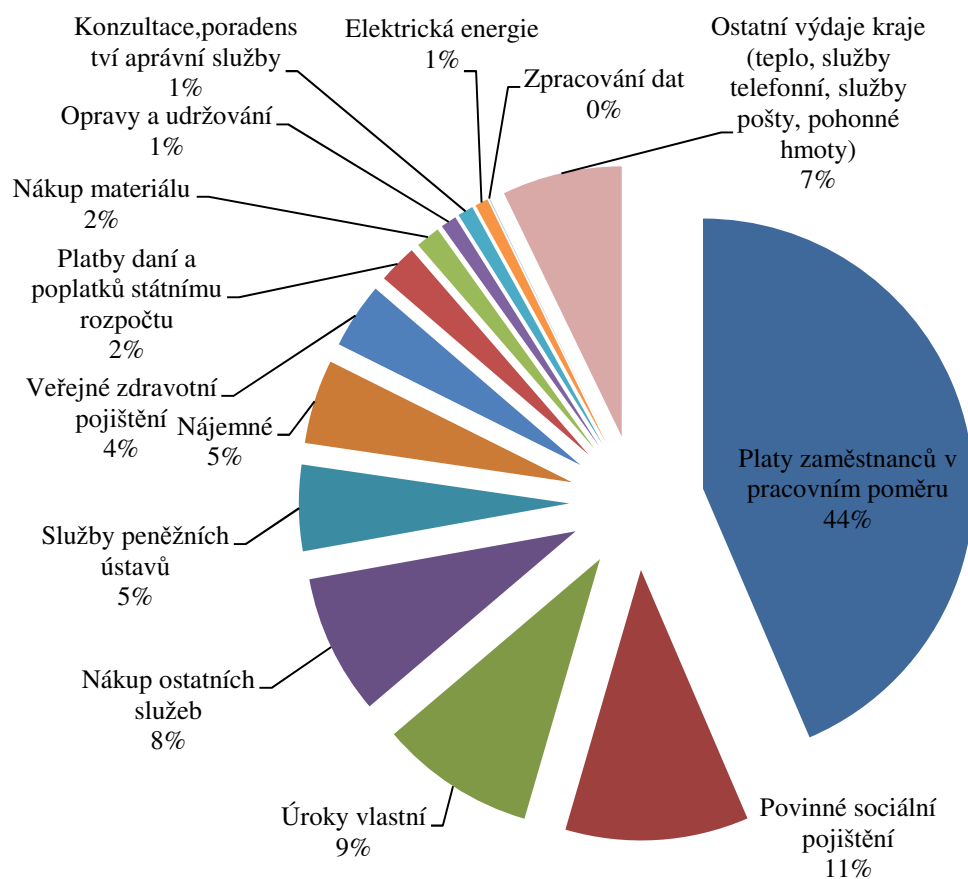
Obr. 4.5 Podíly výdajů na regionální správu KÚOK 2010



Zdroj: Monitor státní pokladny 2014. Vlastní úprava.

V roce 2011 KÚOK vynaložil na regionální správu (§6172) 393 462 710 Kč. Podíl výdajů ukazuje Obr. 4.6 Podíly výdajů na regionální správu KÚOK 2011. Z toho opět největší podíl mají výdaje na platy zaměstnanců v pracovním poměru 171 335 490 Kč (44%). Velký podíl má také povinné sociální pojištění 43 123 795 Kč (11%), úroky vlastní 36 610 427 Kč (9%) a nákupy ostatních služeb činí 8%. Ostatní výdaje kraje kam patří pohonné hmoty, služby pošty a jiné, poklesly oproti roku 2010 o 1% na 7%. Zbytek výdajů platby daní, konzultace a poradenství, elektrická energie, nájemné, veřejné zdravotní a služby peněžních ústavů se pohybují od 0% - 5%.

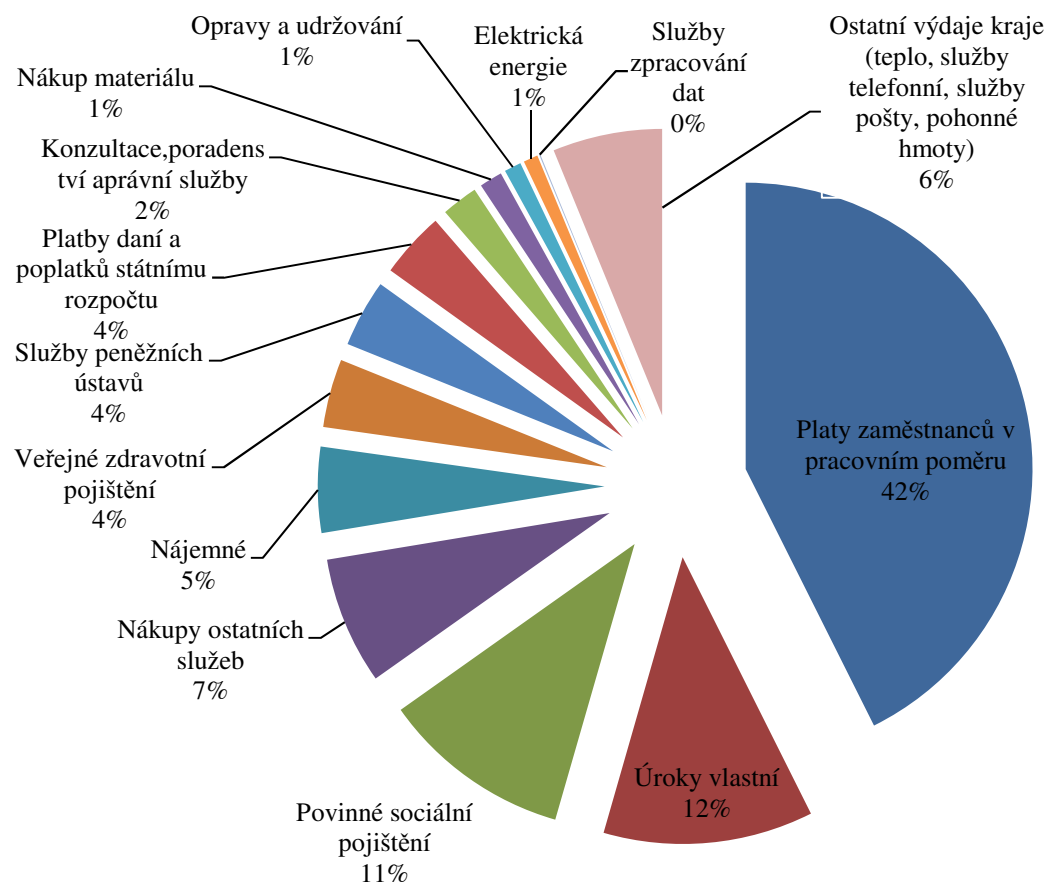
Obr. 4.6 Podíly výdajů na regionální správu KÚOK 2011



Zdroj: Monitor statní pokladny 2014. Vlastní úprava.

Výdaje na regionální správu (§ 6172) v roce 2012 ukazuje Obr. 4.7 Podíly výdajů na regionální správu KÚOK 2012, činily 402 070 314 Kč. Největší podíl mají opět platy zaměstnanců v pracovním poměru 171 372 751 Kč (42%) a vzrostl podíl výdajů na úrocích vlastních oproti roku 2011 o 5 992 132 Kč na 12%. Povinné sociální pojištění zůstalo stejné 11% (43 165 720 Kč). O 1% oproti roku 2011 kles podíl výdajů na nákupy ostatních služeb a stejně i u ostatních výdajů kraje je vidět pokles. Zbytek výdajů platby daní a poplatků státnímu rozpočtu, elektrická energie, nájemné, služby peněžních ústavů, veřejné zdravotní pojištění konzultace zůstávají stejné mezi 0% - 5%.

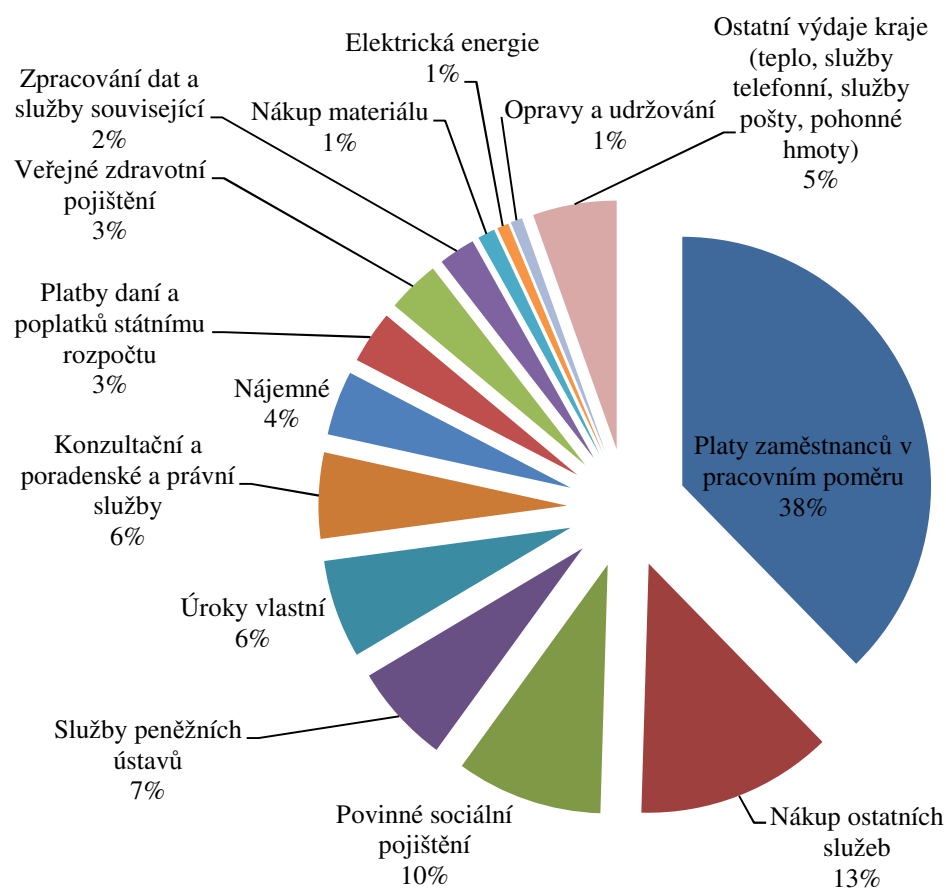
Obr. 4.7 Podíly výdajů na regionální správu KÚOK 2012



Zdroj: Monitor státní pokladny. Vlastní úprava.

V roce 2013 jsou výdaje na regionální správu (§6172) zobrazeny v Obr. 4.8 Podíly výdajů na regionální správu KÚOK 2013. Jsou za sledované období nejvyšší 466 236 635 Kč. Největší nárůst byl u nákupu ostatních služeb - oproti roku 2012 o více jak 30 596 153 Kč. Vzrostl tedy na 12% v roce 2013. Došlo k poklesu v platech zaměstnanců v pracovním poměru na 38% k celkovým výdajům a také došlo k poklesu povinného sociálního pojištění na 10% oproti roku 2012. Naopak vzrostly výdaje na konzultační, poradenské a právní služby na 6%. Došlo k poklesu u ostatních výdajů kraje na 5% oproti roku 2012 pokles o 1%. Vzrostly oproti roku 2012 výdaje na služby peněžních ústavů o 3% na 7% (30 167 082 Kč). Výdaje na elektrickou energii, nákup materiálu, opravy a udržování, platby daní a poplatků státnímu rozpočtu, veřejné zdravotní pojištění a nákup ostatních služeb se pohybují mezi 0% - 3%.

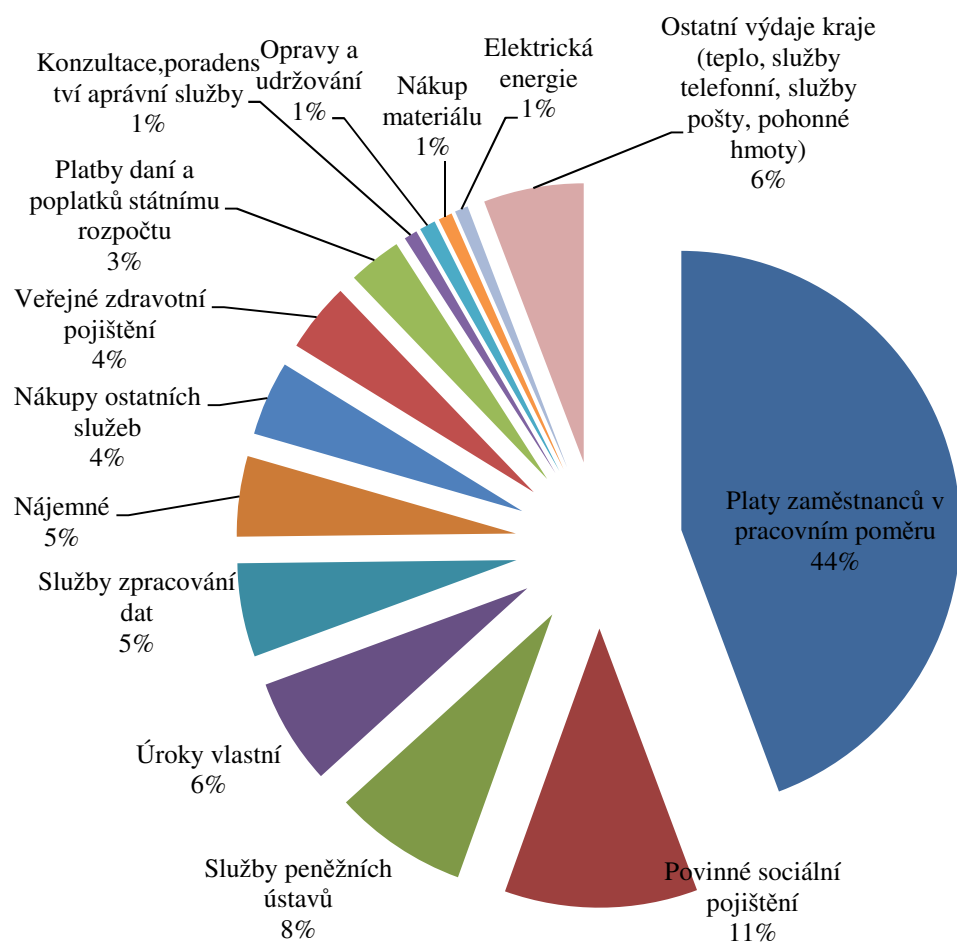
Obr. 4.8 Podíly výdajů na regionální správu KÚOK 2013



Zdroj: Monitor statní pokladny. Vlastní úprava.

Rok 2014 ukazuje celkové výdaje KÚOK, které jsou zobrazeny v Obr. 4.9 Podíly výdajů na regionální správu KÚOK v roce 2014. Největší podíl na výdajích mají platy zaměstnanců v pracovním poměru - 44% (183 248 132 Kč) a dále pak povinné sociální pojištění - 11%. Služby peněžních ústavů (32 070 571 Kč) dosahují 8%. Výdaje na „chod úřadu“ – ostatní výdaje kraje (teplo, telefonní služby, služby pošty, pohonné hmoty a jiné) jsou 6% (29 995 290 Kč). Nájemné, služby, zpracování dat zůstává 5%. Došlo k poklesu výdajů v položce nákupy ostatních služeb oproti roku 2013 ze 13% klesly na 4% v roce 2014. Podíl výdajů na úrocích vlastních je 6% (25 403 752 Kč). Výdaje na elektrickou energii, nákup materiálu, konzultace, opravy a udržování, platby daní a poplatků státnímu rozpočtu, veřejné zdravotní pojištění a nákup ostatních služeb se pohybuje mezi 0% - 4%.

Obr. 4.9 Podíly výdajů na regionální správu KÚOK 2014



Zdroj: Monitor státní pokladny 2014. Vlastní úprava.

Z výše uvedených obrázků vyplývá, že největší podíl na výdajích (§6172) KÚOK mají platy zaměstnanců v pracovním poměru - v průměru kolem 42%. Také největší podíl má povinné sociální pojištění (10%) a naopak nejmenší podíl na výdajích má elektrická energie, opravy a udržování, nákup materiálu nezařazený, služby zpracování dat a platby daní a poplatků státnímu rozpočtu. U výdajů na nájemném a službách peněžních ústavů je vidět jistá stabilita kolem průměrně kolem 5%.

5 ZÁVĚR

Dle hlavy sedmé Ústavy ČR jsou vyššími územními samosprávnými celky kraje. Jedná se o územní společenství občanů, která mají právo na samosprávu a chrání veřejný zájem. Definici kraje a jeho orgánů specifikuje zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení). Zákon specifikuje kraj jako veřejnoprávní korporaci, která má vlastní majetek a vlastní příjmy vymezené zákonem. Kraj hospodaří za podmínek, které stanovuje zákon, a podle vlastního rozpočtu. Kraj musí pečovat o všestranný rozvoj území a o potřeby občanů.

Předmětem bakalářské práce je organizace a ekonomika krajského úřadu, konkrétně v podmínkách Krajského úřadu Olomouckého kraje. Cílem bakalářské práce je také charakterizovat a zhodnotit vývoj organizace Krajského úřadu Olomouckého kraje se zaměřením na strukturu, počet zaměstnanců a jejich výdajů, na platy ve sledovaných letech 2010 – 2014.

Druhá kapitola popisuje vznik vyšších územně správných celků u nás. Popisuje postavení a působnost kraje a jeho orgány. Jsou jimi zastupitelstvo kraje, rada kraje, hejtman, krajský úřad a zvláštní orgány kraje.

První část bakalářské práce byla věcně řešena v rámci třetí kapitoly, která je zaměřena na zhodnocení vývoje organizace Krajského úřadu Olomouckého kraje. V čele krajského úřadu stojí ředitelka, krajský úřad je personálně tvořen zaměstnanci kraje zařazenými do krajského úřadu, a to včetně ředitelky krajského úřadu. Krajský úřad Olomouckého kraje je členěn do 16 odborů (např. Odbor ekonomický, Odbor životního prostředí a zemědělství, Odbor zdravotnictví) a 49 oddělení. Počet zaměstnanců kraje zařazených do krajského úřadu k 31. 12. 2014 byl 527, z toho 438 bylo úředníků podle zákona 312/2000 Sb., o úřednících a 89 „neúředníků“. Především se jedná o asistentky jednotlivých odborů a oddělení. Největší podíl 35,31% tvořili zaměstnanci ve věku 41–50 let, dále pak zaměstnanci ve věku 31 – 40 let (26,56%), naopak nejmenší podíl mají zaměstnanci ve věku 20 –30 let je 12,9%. Největší zastoupení mají zaměstnanci vysokoškolsky vzdělaní - kolem 78%.

Čtvrtá kapitola je zaměřena na další část bakalářské práce, na zhodnocení hospodaření Krajského úřadu Olomouckého kraje. Rozpočet je důležitým pilířem, na kterém stojí hospodaření Krajského úřadu Olomouckého kraje. Hned v úvodu čtvrté kapitoly je proto popsán rozpočet. Pro správné a kvalitní řízení potřebuje kraj řadu nástrojů. Důležitým nástrojem kraje pro zjištění finančních možností je rozpočet kraje. Jde o finanční plán, podle

kterého kraj hospodaří v rozpočtovém období. Je využíván k prosazování cílů krajské politiky. Podrobněji je kapitola zaměřena na vývoj celkových výdajů v letech 2010 - 2014, které byly vynaloženy na chod úřadu. Celkové výdaje spojené s činností regionální správy § 6172 byly nejvyšší v roce 2013 (466 236 635 Kč), kdy došlo ke zvýšení položky 5169 – Nákup ostatních služeb (znalecké posudky na povodňové plány, analýzy a studie, výdaje na kontrolu a kalibraci přístrojů). Naopak nejnižší výdaje má rok 2011 (393 462 710 Kč) oproti roku 2013 došlo k snížení o 15,6%.

Kapitola je dále zaměřená na vývoj výdajů na platy zaměstnanců Krajského úřadu Olomouckého kraje. Kdy Rada Olomouckého kraje stanovuje objem platů zaměstnanců zařazených do krajského úřadu. Výdaje na platy zaměstnanců zaujímají v každém sledovaném roce v rozpočtu první místo, v průměru kolem 42%. Výdaje na platy zaměstnanců jsou zachyceny v §6172 (Činnost regionální správy) pod položkou 5011 – Platy zaměstnanců v pracovním poměru. Platy zaměstnanců krajského úřadu rostou po sledované období, největší nárůst byl v roce 2014 (183 248 132 Kč) oproti roku 2013 došlo ke zvýšení o 4,2 %, důvodem je rozšiřování odborů hlavně pak odboru ekonomického a zvýšení počtu zaměstnanců. Průměrný plat na jednoho zaměstnance je 28 113 Kč.

Kapitola popisuje i vývoj výdajů na vzdělávání zaměstnanců Krajského úřadu Olomouckého kraje, které jsou uvedených v rozpočtu § 6172 pod položkami 5167 – Služby, školení a vzdělávání. Největší počet seminářů a vzdělávacích akcí se uskutečnil v roce 2010 celkem 576 a také výdaje byly v tomto roce nejvyšší 2 851 657 Kč. V roce 2012 byly výdaje na semináře a vzdělávací akce nejnižší došlo k poklesu o 28% oproti roku 2010.

Poslední část kapitoly je zaměřena na grafické srovnání výdajů §6172 (Činnost regionální správy), přehledným způsobem ukazuje podíly výdajů na chod úřadu v jednotlivých letech. Výdaje se pohybovaly ve sledovaných letech 2010 - 2014 od 393 462 tis. Kč do 466 237 tis. Kč. Z tohoto srovnání vyplývá, že největší výdaje Krajského úřadu Olomouckého kraje jsou vynaloženy na platy zaměstnanců v pracovním poměru okolo 42%, další větší položkou je povinné sociální pojištění (kolem 10%), úroky vlastní (8%), služby peněžních ústavů (5%) a nájemné (5%).

Z informací uvedených v bakalářské práci lze konstatovat, že personální složení Krajského úřadu Olomouckého kraje je důležitou složkou, která musí zajišťovat kvalitní, efektivní a nestranný výkon veřejné správy. Důležitý je stálý trend zvyšujícího se počtu zaměstnanců a jejich kvalifikace, kdy hlavně vidíme zvyšující se podíl vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců dle sledovaných let 2010 - 2014. Jak je patrné, krajský úřad přikládá

zaměstnancům zařazeným do krajského úřadu velkou důležitost pro správný a kvalitní chod úřadu. Je zde viditelná jistá stálost zaměstnanců a hlavně neustálé zdokonalování v oblasti vzdělávání zaměstnanců. V oblasti výdajů na platy zaměstnanců ve sledovaných letech 2010 - 2014 je viditelný nárůst v každém roce v průměru o 4%.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborná literatura

1. HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 242 s. ISBN 978-80-7478-561-0.
2. KADEČKA, Stanislav. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C.H. Beck, 2003. xvii, 408 s. Právní instituty. ISBN 80-7179-794-4.
3. KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5.
4. PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
5. PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 642 s. ISBN 978-80-7357-698-1.
6. POMAHAČ, Richard a kol. *Veřejná správa*. V Praze: C.H. Beck, 2013. xx, 315 s. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-447-6.
7. PRŮCHA, Petr. *Správní právo. Obecná část*. 8. dopl. aktual. vyd. Brno: Aleš Čeněk, 2012, 428 s. ISBN 978-80-7239-281-0.

Elektronické zdroje a ostatní

8. BURDA, Tomáš. Kraje a jejich hranice: 1850-2000. In: *Geografie pro život ve 21. století: Sborník příspěvků z XXII. sjezdu České geografické společnosti pořádaného Ostravskou univerzitou v Ostravě 31. srpna - 3. září 2010*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2010, s. 771 -777 ISBN 978-80-7368-903-2. Dostupné z: http://konference.osu.cz/cgsostrava2010/dok/Sbornik_CGS/Historicka_geografie/Kraje_a_jejich_hranice.pdf
9. Český statistický úřad. *Vybrané ukazatele v obcích, v krajích*. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20556339/32019914006.pdf/52a871d1-33ee-4da4-972f-75187e1bdd37?version=1.0>
10. MINISTERSTVO VNITRA ČR: *Personalistika ve veřejné správě*. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/personalistika-ve-verejne-sprave.aspx>
11. MONITOR MINISTERSTVA FINANCÍ ČR. *Krajský úřad Olomouckého kraje*. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2015/kraje/krajsky-urad/60609460>
12. Olomoucký kraj. *Důvod a způsob založení*. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/2-duvod-a-zpusob-zalozeni-cl-301.html>

13. Olomoucký kraj. *Oficiální název a popis: Olomoucký kraj*. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/1-uplny-nazev-povinneho-subjektu-olomoucky-kraj-cl-324.html>
14. Olomoucký kraj. *Organizační struktura a náplně činnosti krajských odborů*. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/3-organizacni-struktura-cl-302.html>
15. Olomoucký kraj. *Výroční zpráva Olomouckého kraje 2010*. Dostupné z <https://www.kr-olomoucky.cz/search.php?co=v%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD+zpr%C3%A1va+2010>
16. Olomoucký kraj. *Výroční zpráva Olomouckého kraje 2011*. Dostupné z <https://www.kr-olomoucky.cz/vyrocní-zprava-olomouckeho-kraje-za-rok-2011-ke-stazeni-aktuality-1322.html>
17. Olomoucký kraj. *Výroční zpráva Olomouckého kraje 2012*. Dostupné z <https://www.kr-olomoucky.cz/vyrocní-zprava-olomouckeho-kraje-za-rok-2012-ke-stazeni-aktuality-2243.html>
18. Olomoucký kraj. *Výroční zpráva Olomouckého kraje 2013*. Dostupné z <https://www.kr-olomoucky.cz/kraj-vydal-vyrocní-zpravu-za-rok-2013-aktuality-3617.html>
19. Ústava České republiky č. 1 ze dne 16. prosince 1992 Ústava České republiky. Sbírka zákonů České republiky. 1993, částka 1, s. 3 -16. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1/1993&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
20. Vyhláška č. 304 ze dne 12. září 2012 o uznání rovnocennosti vzdělávání úředníků územních samosprávných celků. 2012, částka 107, s. 3922 – 3936. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=304/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
21. Zákon č. 129 ze dne 15. května 2000 o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 38, s. 1765 – 1782. Dostupné z: <http://www.zakonycr.cz/seznamy/129-2000-Sb-zakon-o-krajich-%28krajske-zrizeni%29.html>
22. Zákon č. 243 ze dne 29. června 2000 o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). In: Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 73, s. 3434 – 3576. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-243>
23. Zákon č. 250 ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 73, s. 3434 – 3576. Dostupný z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=250/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
24. Zákon č. 312 ze dne 13. června 2002 o úřednicích územních samosprávných celků a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2002, částka 114, s. 6546 – 6640. Dostupné z: [aplikace.mvcr.cz/sbirka-](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=312/2002&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

[zakonu/SearchResult.aspx?q=312/2002&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=312/2002&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

25. Zákon č. 323 ze dne 2. července 2002 o rozpočtové skladbě. 2002, částka 118, s. 6906 – 6984. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=323/2002%20&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

SEZNAM ZKRATEK

CzechPOINT Český podací ověřovací informační národní terminál

ČR Česká republika

KÚOK Krajský úřad Olomouckého kraje

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 6. 5. 2016


.....
jméno a příjmení studenta

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha 1: Podrobnější struktura krajů v České republice
- Příloha 2: Organizační řád Krajského úřadu Olomouckého kraje k 31. 12. 2014
- Příloha 3: Vývoj výdajů KÚOK 2010 - 2014 (v tis. Kč)
- Příloha 4: Plán vzdělávání zaměstnanců Krajského úřadu Olomouckého kraje

Příloha 1

Podrobnější struktura krajů v České republice

Název kraje	Rozloha kraje (km ²)	Krajské město	Počet obyvatel v kraji	Počet obcí v kraji z toho			Celkem obcí
				měst	statutárních měst	městysů	
Hlavní město Praha	496	Praha	1 259 079	1	1	-	1
Jihočeský kraj	10057	České Budějovice	637 300	54	1	21	623
Jihomoravský kraj	7195	Brno	1 172 853	49	1	40	673
Karlovarský kraj	3314	Karlovy Vary	299 293	38	1	1	132
Kraj Vysočina	6796	Jihlava	509 895	34	1	42	704
Královéhradecký kraj	4759	Hradec Králové	551 590	48	1	11	448
Liberecký kraj	3163	Liberec	438 851	39	2	3	215
Moravskoslezský kraj	5427	Ostrava	1 217 676	42	5	3	300
Olomoucký kraj	5267	Olomouc	635 711	30	3	12	399
Pardubický kraj	4519	Pardubice	516 372	38	1	9	451
Plzeňský kraj	7561	Plzeň	575 123	57	1	12	501
Středočeský kraj	11016	Praha	1 315 299	83	2	50	1145
Ústecký kraj	5335	Ústí nad Labem	823 972	59	5	10	354
Zlínský kraj	3963	Zlín	585 261	30	1	6	307
Česká republika	78868		10 538 275	602	26	220	6253

Zdroj: Český statistický úřad 2014. Vlastní úprava.

Příloha 2

Organizační řád Krajského úřadu Olomouckého kraje k 31. 12. 2014

Krajský úřad Olomouckého kraje je tvořen:	Oddělení	Počet zaměstnanců na krajském úřadě
Ředitelka Krajského úřadu	-	1
Tajemnice		1
Právník		1
Odbor tajemníka hejtmána	Tiskové oddělení	4
	Produkční oddělení	7
	Koordinační oddělení	3
	Oddělení cestovního ruchu a vnějších vztahů	7
	Oddělení organizační	12
Odbor kanceláře ředitele	Oddělení hospodářské správy	23
	Oddělení personálních věcí a vzdělávání	7
	Oddělení kontroly	30
	Oddělení krizového řízení	5
Odbor majetkový a právní	Oddělení správy majetku	12
	Oddělení právní	4
Odbor správní a legislativní	Oddělení správní	11
	Oddělení přestupkové	6
	Oddělení legislativy a dozoru	6
Odbor informačních technologií	Oddělení informačních systémů	8
	Oddělení aplikací @ podpory	3
	Oddělení technické a systémové	5
Odbor ekonomický	Oddělení rozpočtu a financování	16
	Oddělení majetkové a správní	8
	Oddělení účetnictví	19
Odbor strategického rozvoje	Oddělení územního plánu a stavebního řádu	26

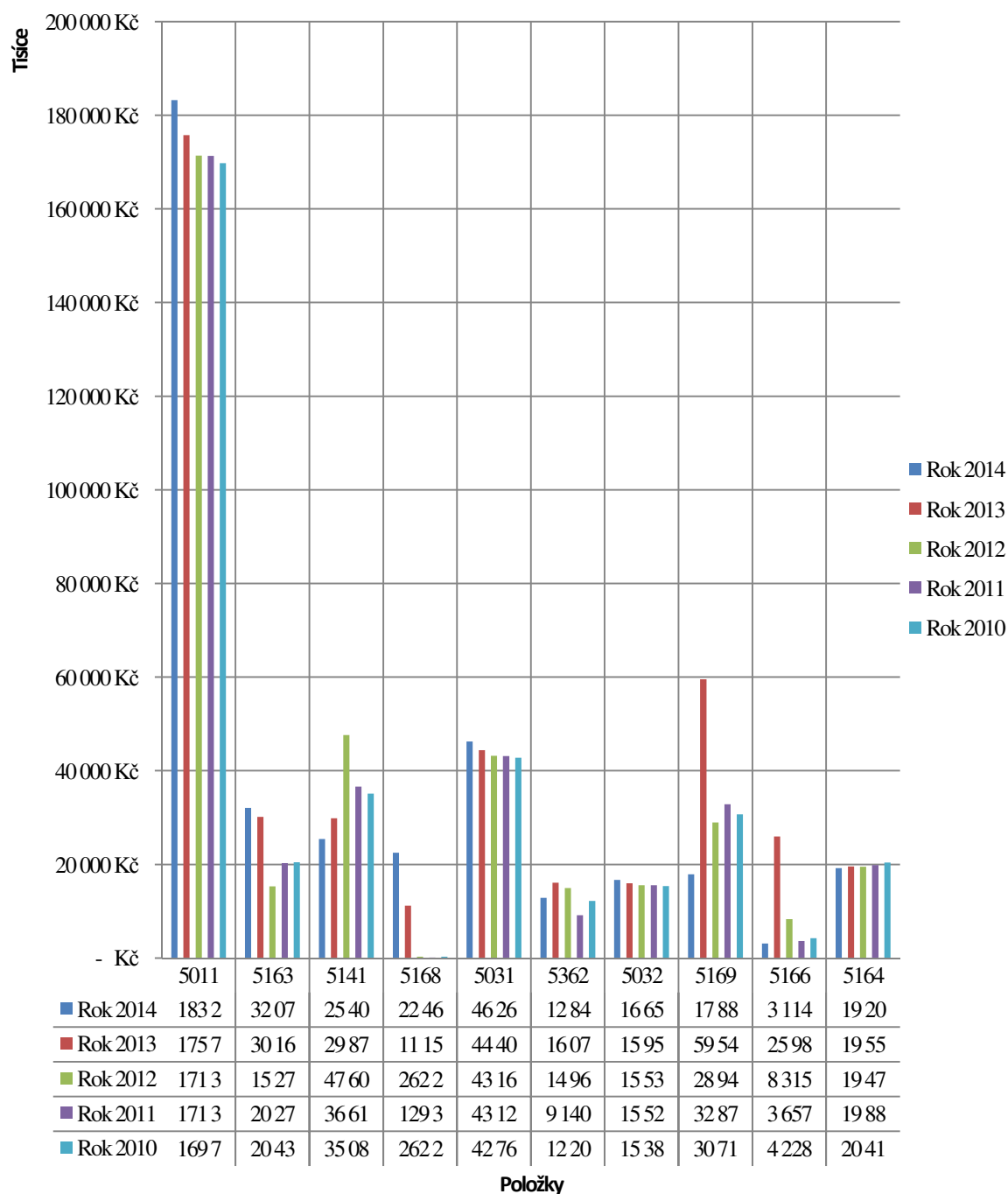
kraje	Oddělení regionálního rozvoje	16
Odbor životního prostředí a zemědělství	Oddělení lesnictví	10
	Oddělení vodního hospodářství	7
	Oddělení ochrany životního prostředí	11
	Oddělení ochrany přírody	11
	Oddělení integrované prevence	10
Odbor školství, mládeže a tělovýchovy	Oddělení organizačně správní	14
	Oddělení krajského vzdělávání	19
	Oddělení mládeže a sportu	7
	Oddělení financování školství	16
	Oddělení účetních analýz ve školství	15
Odbor sociálních věcí	Oddělení sociální pomoci	11
	Oddělení sociálních služeb	10
	Oddělení sociálně – právní ochrany	10
	Oddělení ekonomické a právní	7
Odbor zdravotnictví	Oddělení zdravotní péče	8
	Oddělení financování zdravotnictví	3
	Oddělení správní	6
Odbor dopravy a silničního hospodářství	Oddělení silniční dopravy	9
	Oddělení veřejné dopravy	10
	Oddělení silničního hospodářství	14
Odbor kultury a památkové péče	Oddělení kultury	7
	Oddělení památkové péče	4

Odbor investic a evropských programů	Oddělení přípravy a realizace investic	14
	Oddělení projektového řízení	17
	Oddělení grantových schémat	17
	Oddělení veřejných zakázek	4
	Oddělení centrálního nákupu služeb a produktů	5
Odbor krajský živnostenský úřad	-	7
Útvar interního auditu	-	3

Zdroj: Interní podklady KÚOK,2014. Vlastní úprava.

Příloha 3

Vývoj výdajů KÚOK 2010-2014 (v tis. Kč)



Zdroj: Monitor státní pokladny 2014. Vlastní úprava.

Příloha 4

Plán vzdělávání zaměstnanců Krajského úřadu Olomouckého kraje

PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ KÚOK

Odbor: OŠMT

Oddělení:

Plán vzdělávání na období od

- do: 1.4.2013 - 31.3.2016

Jméno, příjmení, titul:

oblast školení / obsah, téma	rok 2013	splněno Ano/Ne	rok2014	splněno Ano/Ne	rok2015	splněno Ano/Ne	rok 2016	splněno Ano/Ne
	poč. dnů		poč. dnů		poč. dnů		poč. dnů	
Vstupní školení								
ZOZ (druh) - dle vyhlášky 512/2002 sb.								
<i>Právo, ekonomika, kontrola, PC,</i>								
<i>Jazyk - ČJ, cizí, zakázky, jednání s klientem...</i>								
Hospodaření PO, účetnictví	1		1					
KSP			1					
Rozpočtová skladba			1		1			
Novela zákona o účetnictví	1		1					
Rozpočtová pravidla USC	1		1					
Novela školského zákona	1				1			
Powerpointová prezentace					1			
PC word			1					
PC excel					1			
Finanční kontrola							1	
Zákoník práce			1					
Český jazyk					1			
Správní řád					1			
<i>ostatní</i>								
<i>vzdělávání vedoucích úředníků</i>								

s o u č e t :	4		7		6		1	
----------------------	---	--	---	--	---	--	---	--

Zdroj: Interní podklady KÚOK 2014.

